

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 18. oktober 2001 številka 42 (3140) • letnik 56 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Zaostrovanje je kot vselej izpoved 10. oktobra

Letošnja deželna proslava 10. oktobra na dvorišču koroške deželne hiše je bila v znamenju zaostrovanja odnosov do koroških Slovencev in do Slovenije. Kot smo že navajeni, so tega dne vsi govori bili naravnani na Slovence in Slovenijo, kot da drugih, perečih vprašanj ta dežela nima.

Predvsem deželni glavar Haider se je ponovno izkazal kot hardliner prve vrste.

Dokler da Slovenija ne bo ukinila avnojskih sklepov, tako dolgo ne bo mogla postati članica EU, je razglašal. V zvezi z nedavnim obiskom predsednika Slovenije Milana Kučana na Koroškem je dejal, da so nasveti od zunaj, tudi od državnih predsednikov, nespodobni, nepotrebni in nezaželjeni.

Odločbo ustavnega sodišča o postavitvi dvojezičnih krajevnih napisov je Haider imenoval „motilni manever v lastni deželi“, ki ga ne bo dopustil, češ Koroška da je za manjšino storila več kot kdorkoli drug v Evropi. Zato da se bo dežela odločno zoperstavila vsem poskusom, da bi se konflikt zaradi dvojezičnih napisov takorekoč skozi zadnja vrata vnašal v deželo.

Izjave deželnega glavarja so sprožile ustrezne reakcije. Slo-

venija je suhoparno ugotovila, da predsednik Kučan nikomur ni dajal nasvetov.

Mag. Rudi Vouk, ki je sprožil odločitve ustavnega sodišča v zvezi s postavitvijo dvojezičnih napisov, je menil, da Haider poziva k neposlušnosti in neupoštevanju zakonov in da bi zategadelj morali proti njemu sprožiti pravni postopek.

Predsednika osrednjih organizacij koroških Slovencev, Sturm in Sadovnik, sta v izjavi poudarila, da je treba v skupni Evropi zmanjševati zgodovinske hipoteke, ker arogantnost in superiorno mišljenje ne koristita procesu evropske integracije. Rešitve da je treba iskati za okroglo mizo, sta predsednika zahtevala soglasno.

Kar štiri avtobusi so letos popeljali bralke in bralce Slovenskega vestnika na izlet k morju v Istro. Družabnost je bila – kot vselej – izredna, za spomin pa so se izletniki postavili pred fotoaparata Ede Velik, ki poroča o izletu na strani 6.

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

VABILO
na osrednjo svečanost

v spomin padlim borcem
proti fašizmu in žrtvam na-
cističnega preganjanja

v sredo, 31. oktobra 2001,
ob 14. uri na pokopališču
v Žitari vasi

Vabljeni s prijatelji
in znanci!

PREBLISK

Enemu naših bralcev se je tudi preblisnilo, ko je bral zadnji Preblisk in zdi se mi dovolj zabavno, da boste tole prebrali tudi vi:

Gresta dva policista po Dunaju, pa ju nagovori turist: Do you speak English? – Naa.– Govorite slovensko? – Sunst vos? – Parlez-vous francais? – Geh di brausen. – Mluvite češky? – Na, des is bemisch.

Turist se poslovi. Pa pravi prvi policist drugemu: Naja, bi že bilo dobro znati tuje jezike. Drugi mu odvrne: Zakaj neki, saj si videl, tale jih je znal najmanj pet, pa mu ni nič koristilo.

Sicer res malo pretirano, pa vendar ne daleč od resnice. V letošnjem letu jezikov se v Avstriji ni zgodilo nič poseb-

nega. Angleščino se sicer povečuje, saj so celo politiki opazili, da so v šoli preveč sedeli na ušesih.

Drugi odstavek v isti stvari: V Brežah je bil konec tedna praznik prijateljstva. Bilo je nekaj sto ljudi iz Slovenije,

Jezikavo o jeziku

Italije in domačih tudi seveda. Deželni glavar je govoril menda v slovenščini in italijanščini. Menda. Bila sem tam, poslušala, pa ni bil ne prvi ne drugi jezik. Nekaj podobnega sicer ... Sita sem navdušenja samo zato, ker se nekdo loti jezika, pa ga zraven skrotoviči, da te bolijo ušesa in srce. S. W.

Vabilo na redni občni zbor Zveze slovenskih izseljencev

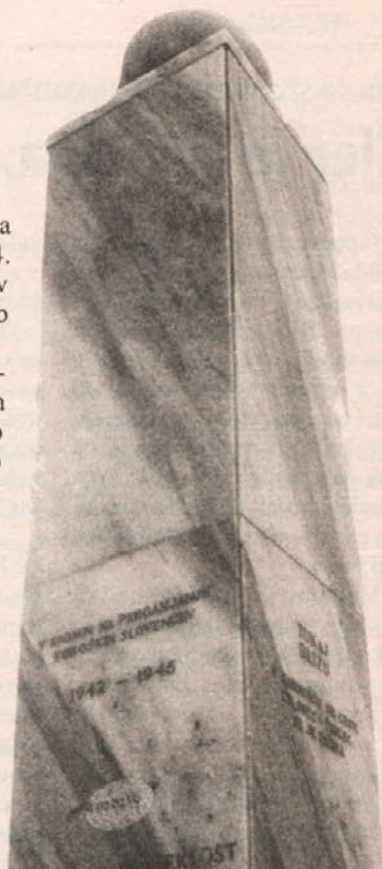
ki bo v nedeljo, 21. oktobra 2001, s pričetkom ob 14. uri v gostilni Wrolich v Ratenčah pri Ločah ob Baškem jezeru.

Za uvod bodo domači prosvetaši nastopili s kratkim kulturnim sporedom. Po občnem zboru pa bo družabno srečanje, kjer bo v krogu nekdanjih sotrpinov dovolj priložnosti za sproščene pogovore, obujanje spominov in obnavljanje starih poznanstev iz časov preganstva.

Izseljenke in izseljenci, sotrpini!

Letošnje srečanje bo v znamenju 55-letnice Zveze slovenskih izseljencev. Vabimo vas, da se nam pridružite, da bomo skupaj pregledali pot, ki jo je v teh desetletjih prehodila naša izseljenska organizacija, in ji začrtali smernice za delovanje v prihodnjem obdobju.

Pridite s svojci in prijatelji – vsi prisrčno dobrodošli 21. oktobra ob Baškem jezeru!

SPD »BILKA«

vabi na Bilčovsko jesen

Prireditve:
Koncert skupine MIH-group
v petek, 19. oktobra 2001,
ob 20. uri
v gostilni Knaberle v Veljnji vasi

Koncert
Sake and the Voodoo Hanks
v soboto, 20. oktobra 2001,
ob 20. uri
v gostilni Knaberle v Veljnji vasi

Lutkovna igra »Stotisočnoga«
(KPD Šmihel)
v nedeljo, 21. oktobra
2001, ob 11. uri v ljudski šoli

DRUŠTVO KULTURNI DOM
PLIBERK vabi na predstavo

TEATR Brez ... Instrukcija

Eugène Ionesco

Režija: Miha Golob
Dramaturgija: Maja Borin
Igralca: Magdalena Kropiunig
Aleksander Tolmaier

21. oktober 2001

19.30

v farni dvorani

Pliberku

Produkcija: Slovenska prosvetna zveza

INSTRUKCIJA

Skrivnost učnega načrta
ali nevarno razmerje
med profesorjem in učenko

MANJŠINSKO VPRAŠANJE NA MADŽARSKEM

Kjer je svetloba, je tudi veliko sence

Po padcu železne zavese velja Madžarska v marsičem za odličnjaka med reformnimi državami. Bila je tista, ki je, tudi v lastno škodo, najbolj odprla vrata tujemu kapitalu. In po večletni razpravi je sprejela manjšinsko ureditev, ki je na prvi pogled zgledna in vzorna menda celo za Evropsko unijo. Tja pa, kot je znano, Madžarska tudi hoče.

Medtem je preteklo toliko vode po Donavi, da je mogoča dokaj temeljita ocena madžarskega manjšinskega zakonika.

To oceno je minuli petek, 12. oktobra zvečer, dal dr. Jenő Kaltenbach, ombudsman vseh priznanih narodnih skupnosti na Madžarskem in sam pripadnik nemške narodne skupnosti.

Predavatelj, izobražen pravnik, je že pred leti, med obiskom koroške delegacije na Madžarskem, zbudil pozornost zaradi svoje objektivnosti in podkovanosti v manjšinskih zadevah. Ta vtis je v petek samo okrepil.

Jenő Kaltenbach je v Beljaku na povabilo CIFEM predaval o madžarski manjšinski ureditvi kot možnem vzoru za Evropo.

Madžarska se je šele razmeroma pozno zavedla svoje manjšinske problematike. Pod socializmom manjšinskih pravic v današnjem smislu ni bilo. Asimilacija je bila in je še zmeraj zelo močna, narodne skupnosti so izgubljale svojo jezikovno in kulturno substanco. V bistvu se identiteta manjšin šele razvija in njihovo preživetje nikakor ni zagotovljeno.

Kaltenbach poudarja, da so pravne spremembe in zakonska

zaščita manjšin prišle dejansko v zadnjem trenutku. Zdaj je treba reševati, kar se še rešiti da.

Težave, ki jih ima Madžarska z manjšinskim vprašanjem, se kažejo že v sami pravni dikciji. Zakon namreč govori o etničnih in nacionalnih manjšinah. Na razlike se spoznajo samo strokovnjaki.

13 priznanih manjšin

Na Madžarskem je trenutno trinajst registriranih narodnih skupnosti, od katerih je največja romska s približno 500.000 člani ali 5 % celotnega prebivalstva. Romi so tako imenovana etnična manjšina, ostale pa so nacionalne. Med nje štejejo poleg Nemcev še Slovaki, Ukrajinci, Slovenci, Srbi, Hrvati, Armenci, Poljaki, Grki, Ruteni, Romuni in drugi. Judje se pojmujejo kot verska skupnost, ne pa kot nacionalna ali etnična manjšina.

Po padcu socialističnega režima sovjetskega tipa leta 1990 je takratna vlada Antal predložila zakon o globalni manjšinski zaščiti, ki pa so ga narodne skupnosti zavrnile. Pripravile so svoj predlog. Po daljših pogajanjih je bil leta 1993 sprejet zakon o pravicah manjšin.

Državotvorni element

Ta zakon temelji na ustavnem načelu, da so manjšine sestavni del naroda, torej so državotvorni element. Na tem temelji njihova pravica do političnega zastopstva.

Pod drobnogledom pa se izkaže, da zakon resda predvideva samoupravo manjšin, jim pa v praksi ne dopušča veliko možnosti. Sicer imajo pravico

veta in soodločanja, nimajo pa funkcionalne in finančne avtonomije, kar je huda ovira za organizirano delo.

Problem samouprave je, da katalog obveznosti in nalog ni jasno definiran.

Finančna podpora je preveč ohlapa. Deli se po določenem

Dr. Jenő Kaltenbach

ključu, vendar ne zadošča za potrebe manjšin.

Tudi podpora občin z manjšinskim prebivalstvom je zelo različna. Zakon jih obvezuje, da morajo samoupravo manjšin podpreti, nikjer pa ni zapisano, v kakšnem obsegu. Nekatere občine velikodušno podpirajo delovanje manjšin, druge manj, nekatere pa sploh nič.

Ombudsman

Posebnost madžarskega manjšinskega zakona, ki priznava kolektivne pravice, je tako imenovani manjšinski ombudsman / Volksgruppenanwalt.

Madžarska pozna tri vrste ombudsmenov:

- za človekove pravice,
- za zaščito podatkov in
- za manjšine.

Ombudsman je organ parlamenta, izvoljen za dobo šestih let. V bistvu je agent občanov proti državi. Jenő Kaltenbach letno dobi okoli 500 pritožb iz vrst manjšin, v glavnem od Romov. Njihovi problemi se ne razlikujejo kaj dosti od težav drugih manjšin. Bistvena razlika je, da imajo Romi močno identiteto in samozavest, ostale manjšine pa premalo.

Kaltenbach ugotavlja pestro paleto diskriminacije, ki se začne pri odpiranju na rob vasi in mest, do ločenih šol in slabe infrastrukture, vse tja do brezposelnosti in slabe izobrazbe. Madžarska ima v poprečju 5 odstotno brezposelnost, pri Romih pa se ta giblje med 50 in 100 %. Romi so po navadi tisti, ki prvi izgubijo delo, pa čeprav so enako ali celo boljše kvalificirani.

Kaltenbach obžaluje, da je država gluha za probleme Romov in da si mnogi politiki na

njihov račun nabirajo točke. Podobne pojave poznamo tudi v Avstriji, tukaj pač na račun tujcev in asimilantov.

Parlamentarno zastopstvo

Madžarska še vedno nima urejenega parlamentarnega zastopstva manjšin, ker se parlament do danes do tega še ni dokopal, manjšinci na večinskih listah pa so podvrženi frakcijski disciplini. Kaltenbach je jasno ugotovil, da ombudsman ni in ne more biti nadomestilo za parlamentarno zastopstvo manjšine. Prav tako je poudaril, da ni mogoče manjšinskih ureditev v neki državi prenašati na druge države. To ni le nes pametno, ampak tudi grobo nestrokovno.

Referat dr. Kaltenbacha je potrdil, da mladi madžarski demokraciji pri urejevanju manjšinskega vprašanja sicer ne manjka poguma in dobre volje, da pa so mnogi načrti obtičali na pol poti in da ima zato ta ureditev mnoge senčne plati.

Franc Wakounig

VOLILNI RED

Zeleni upi vse večji

Po nedavnem večinskem sklepu koroškega deželnege zboru, da je treba reformirati deželni volilni red, pri Zelenih rastejo upi, da se bo to končno le zgodilo. Zato zahtevajo, da je treba reformo čim prej izpeljati.

V torek, 9. oktobra, je bila zelena državnozbornska poslanka Eva Glawischnig na Koroškem, kjer se je s predstavniki deželnozbornskih strank pogovarjala o reformi volilnega reda. Dopoldne se je srečala z

zastopnikoma svobodnjakov in socialdemokratov, Strutzem in Ambrozijem. Pogovora je ocenila zelo dobro, kajti predvsem pri socialdemokrati je zaznala veliko pripravljenosti in odločnosti, da se deželni volilni red končno spremeni in se volilni prag zniža na približno 5 odstotkov. Ambrozy je napovedal celo iniciativni predlog v deželnem zboru. Tudi svobodnjaki so na poti reforme. Edinole ljudska stranka je proti reformi, ki pa ji je po mnenju Zelenih dolgoročno ne bo uspelo zaustaviti. Zeleni ne razumejo strahov ljudske stranke pred reformo.

Veliko ugibanj je bilo, kako boste reagirali po odločitvi občnega zbora Skupnosti južnokoroških kmetov?

Seveda je bilo razočaranje veliko, saj mislim, da sem predvsem za Ziljo veliko naredil. Sprva sem hotel oddati vse funkcije, tudi mesto občinskega odbornika v Straji vasi. Na drugi strani pa sem dobil veliko podpore s strani mojih volilcev, ki so izrazili svoje nerazumevanje nad odločitvijo občnega zbora SJK.

Kaj so Vam volilci predlagali? Konjerejci so me nagovarjali, da naj bi kandidiral na kaki drugi listi, domačini pa so imeli v mislih predvsem Ziljo in nadaljni razvoj, še posebej na občinskem nivoju. Nekateri župani ziljske doline so me nagovorili, da naj bi kandidiral kot zastopnik »Ziljske doline« na listi socialdemokratskih kmetov.

Kakšen je bil razplet?

Najprej sem se pogovoril z družino in domačini. Dejansko smo ugotovili, da je v nevarnosti vse to, kar smo v zadnjih letih v Ziljski dolini ustvarili. Večnamenski kulturni dom, kulturno

POGOVOR Z JANKOM ZWITROM

Letos ne bom kandidiral

ustvarjanje, odpiranje vzdušja, akcije konjerejskega društva in tako naprej. To vse je bilo pozitivno in ugotovili smo, da je treba to delo nadaljevati. Če bi resignirali, bi bilo vse to v nevarnosti. Teh dimenzij se očitno organizatorji občnega zbora SJK sploh niso zavedali. Ponudil sem jim celo druge, mlajše kandidate, a očitno je Ziljska dolina tem ljudem deseta briga.

Ali boste na kak način kandidirali na volitvah v kmetijsko zbornico?

Iniciativo socialdemokratskih županov sem sprejel pod pogojem, da bom kandidat Zilje, da imam v manjšinskem vprašanju svobodo in da me postavijo na voljivo mesto. Znotraj socialdemokratskih kmetov so potekala usklajevanja in na odločilnem srečanju se o tem vprašanju niso mogli zediniti. Del zastopnikov je bil za mojo kandidaturo, del pa proti, ker bi namreč eden izmed okrajev moral dati na raz-

polago mesto na kandidatni listi. Taka odločitev pa seveda ni dobra osnova za kandidaturo, ker bi od vsega začetka bil položen temelj za nadaljnje konflikte. Zato taka osnova ni bila sprejemljiva za kandidaturo.

Torej na tokratnih kmečkoborskih volitvah ne boste nastopili?

Tako je. Toda odločil sem se, da bom svoje delo nadaljeval na občinskem nivoju in na nivoju konjerejskega društva, katerega predsednik sem. Imam še veliko idej, ki jih želim uresničiti.

Koga boste volili pri tokratnih kmečkoborskih volitvah?

Volitve so tajne. Toda najbrž imate v mislih moj odnos do SJK ... Občni zbor SJK je bil organiziran s strani nekaterih »vročekrvnežev« iz Podjune. Najbrž boste razumeli, da ne bom volil dveh kandidatov, Domeja in Smrtnika, ki sta mi še

Janko Zwitter

dva dni pred občnim zborom dala besedo, da bomo nastopili skupaj. Domej kot prvi, jaz kot drugi in Smrtnik kot tretji, na občnem zboru pa sta ravnala popolnoma drugače. Takšnih metod ne bom podpiral. Morda se je Smrtnik tega naučil od Haiderja, med manjšino take metode ne bi smele dobiti veljave.

Čas je bil tudi prekratek, da bi lahko resno organiziral alternativo. To je treba vzeti na znanje. To pa še ne pomeni, da bom v naslednjih letih stal ob

strani križem rok. V svoji funkciji kot predsednik koroških konjerejcev bom še naprej razvijal konjerejstvo na Koroškem in kot občinski odbornik v Straji vasi bom še naprej deloval v prid sožitja in sodelovanja v tem prostoru. Dela je veliko. Razočaran sem tudi nad predsednikom NSKS Sadvnikom, ki je v bistvu v tem vprašanju stal popolnoma na strani podjunske »hardlajnerjeve«. Moja družina je bila v zadnjih letih s kulturnim ustvarjanjem povabljen na kulturne prireditve tudi s strani NSKS. Zato se čudim takemu zadržanju, in bi se ne čudil, če bi moja družina tovrstna povabila ne sprejela več.

Kaj predlagate Vašim volilcem?

Osebnostno ne bom podprl SJK iz zgoraj navedenih razlogov. Mislim, da imam zdaj dovolj časa, da se pripravim na naslednje kmečkoborske volitve. Do tedaj bo treba postaviti alternativo. Zato za letošnje volitve ne bom dajal kakega poziva. Volilci so dovolj trezni in preudarni, da se bodo odločali po svojih prepričanjih.

PRED ODKRITJEM SPOMINSKEGA OBELEŽJA

Josef Guttenbrunner – spoštovan, ker je spoštoval

Primeroma se mi zdi, da so se koroški Slovenci združili v memorialnem odboru v spomin J. Guttenbrunnerju, primeroma, da mu postavijo spominsko obeležje, primeroma, da ob obletnici smrti in ob državnem prazniku, primeroma, da pred Slovensko gimnazijo.

Kdo se ne spominja moža srednje postave z belimi, daljšimi kodrastimi lasmi, zunanje videza, ki je izžareval veliko dobroto in z nesorazmerno odločno in jasno govorico. Nič protislovja ni v tem opisu, mož je bil res poln dobrote in odločnosti. Guttenbrunner je veliko vedel in znal tudi veliko povedati - le malo govornikov je takšnih. Čeprav je vplival in deloval na zelo vidnih in visokih političnih funkcijah, svojih besedi in svojih dejanj v korist narodne skupnosti ni obešal na veliki zvon. To ni bil Guttenbrunnerjev način.

Spoznaval sem ga, ker je bil skoraj desetletje gost (in nekaj-

krat slavnostni govornik) na Zarjinih prireditvah ob avstrijskem državnem prazniku »Dober večer, sosed! – Guten Abend, Nachbar« v Železni Kapli. Rad je prihajal in govoril, ker se mu je zdela prilo-

žnost prava in tudi vredna. Predvsem v letih, ko je njegova stranka pozabljala na lastna načela, se je kar najbolj vidno in odločno postavljala na stran šibkejših. Nekoč se je odločil in demonstrativno prebral svoj

dolg slavnostni govor tudi v slovenščini.

Manjšini na Koroškem je znal vlivati pogum in ponos na materinščino ter upanje na pravično in enakopravno sožitje, obema narodoma pa je narekoval medsebojno spoštovanje in demokratične odnose. Bil je res prepričan, da je v razumevanju možno mirno sožitje, čeprav so ga manjšinska problematika in pojavi na Koroškem tudi skrbeli. Iz tega prepričanja je tudi sam ponujal roko s pozdravom »Dober večer ... Guten Abend«. Iz tega prepričanja je sam bil dosledno zvest svojim socialdemokratskim načelom in je po njih tudi živel in ravnal.

Tudi v svojem prostem času in privatnem življenju je rad prihajal med svoje prijatelje na južnem Koroškem. Vleklo ga je na Šentlenerško žegnanje, kjer je poslušal slovenske obrede in domače prepevanje, rad se je oglašil pri somišljenikih v Železni Kapli, v Lepeni in

Bildtext

Foto: SV

Lobniku, ali pa se je na svojih izletih po Podjuni ter čez Sele in Šajdo samo ustavil na kosilo v »Obirju«, da morda sreča znanca in kaj izve o življenju Slovencev na podeželju. O stikih in srečanjih z Rožani vedo povedati drugi. Spoštoval je slovensko narodno skupnost in znal čutiti z njo, čeprav ni bil njen pripadnik. Mi pa mu bomo izkazali posmrtno spoštovanje z odkritjem obeležja in z udeležbo na slovesnosti.

M. T.

Memorialni odbor v spomin Josefu Guttenbrunnerju

vabi na

odkritje spomenika v spomin Josefu Guttenbrunnerju

v četrtek, 25. oktobra 2001, ob 11. uri v Celovcu, Trg prof. Janežiča (pred poslopjem Zvezne gimnazije za Slovence)

Stankočutno refleksivnostjo si zapisal v štirivrstičnici svojega volila – za slovo – heglovsko misel o nesmrtnosti duhovnih vrednot:

»Jaz nisem mrtev vse dotlej, da kdo / s prijateljem kramljal o meni bo, / dotlej da zelenelo in rodilo bo drevo, / ki vsadil sem s skrbjo ga sam v zemljo.«

V tem mojem prevodu so se same od sebe oglasile znanilke moje globoke žalosti in potrnosti, slovensko zamolkle rime na -o.

Dragi moj tovariš, res je, kakor si zapisal, vendar ne zeleni ti eno samo drevo, cel sadovnjak si jih zapustil deželi dveh jezikov.

Kuriozno podobna pota sva hodila: Prišedši iz »Titove« gimnazije v pohvaljeno avstrijsko demokracijo, sem bil tu več let učitelj brez učencev, kakor ti po anšlusu Avstrije Hitlerjevemu rajhu. Prebijal sem se s prevajanjem, pa si mi dal dela z antinacistično radijsko igro: »Geruch unverläßlich« / »Voh nezanesljiv« za ljubljanski radio. Z zadoščenjem sem odkril, da si ob Michaelu Guttenbrunnerju nadarjen koroško-nemški pesnik iz pravega antinacističnega testa, ki je vzhajalo kljub nenehnemu severnemu prepihu.

Ko so prebujali maturanti celovške slovenske gimnazije naše ustrahovano, od »voditeljev« uspavano ljudstvo z nočnimi »mazaškimi« akcijami v duhu 7. člena in so popadljivi domovinarji rohneli nad njimi, kakor nad kakimi hudodelci, si zoper njihov vik in krik zgodovinski k besedilu domovinarjev na spominskem kantonu sredi Vrbe ob Celovškem jezeru

BIS HIERHER UND NICHT WEITER
KAMEN DIE SERBISCHEN REITER

v predplebiscitnih bitkah potrebni resnicoljubni dostavek:
DOCH WEITER KAMEN –

Dragi pokojni Helmut Scharf

Minuli teden je umrl Helmut Scharf, pesnik, vzgojitelj, profesor, rojen 28. novembra 1915 v Beljaku.

Po poklicu učitelj je najprej služboval na podeželju, po anšlusu leta 1938 pa je izgubil službo, kmalu nato je moral v hitlerjansko vojsko. Konec vojne je doživel v jugoslovanskem ujetništvu. Leta 1946 je bil rehabilitiran in začel je poučevati na celovškem učiteljskišču.

Svoje pesmi je objavjal v antologijah, izdal pa je tudi lastne zbirke »Als Toter leben« (1956) in »Saumpfad« (1963), »Tschobon, Trauer um ein Dorf« (1966) in druge, pa zbirko esejev, mladinska dela in radijske igre. Kot profesor in vzgojitelj je imel velik vpliv na literarne ustvarjalce med koroškimi Slovenci. Janko Messner ga je nekoč označil za velikega humanista, ki je ob Christini Lavant največji in najresnejši ustvarjalec besedne umetnosti na Koroškem.

VOM HEIMATDIENST
UNGESCHOREN – DIE
GROSSDEUTSCHEN OKKUPATOREN!

Najraje bi te bili kamnali ali ti kamen za vrat obesili, te v Vrbskem jezeru potopili!

Michaelovi in tvoji politično-satirični verzi so mi bili v tej deželi duhovnih in duševnih katastrof duhovna in duševna opora. Sklenili smo dejavno literarno prijateljstvo, bili sodidarni drug z drugim.

In ko so lepega dne »pretepaškemu« Michaelu v Dunajskem gozdu ponovno živci po Donavi splavali, da je tolkel s sekiro po avtih, dokler ga niso obkolili policaji in psihiatri, si mu napisal v svoje in njegovo zadoščenje pravo epsko hvalnico »Pesnik s sekiro« z zaključkom: »Na plan, vi pesniki! Čas je prišel, ko svinčnik in pero nič ne zalezeta. Vzemite sekire in kije v roke, če hočete, da vas bo kdo poslušal!

Vrh najinega socialnokritičnega literarnega sodelovanja pa je tvoj prevod epske pesnitve o

Ich bin nicht tot, solange beim Lampenlicht
von mir ein Freund zu einem andern spricht,
solange ein Baum noch grünt und Früchte trägt,
zu dem ins Erdreich ich den Keim gelegt.

Helmut Scharf

pogrebu »Herr von Puchsa«. Igralec in avtor Joschi Hanak ga je imel za ostro dramatično satiro, ga uglasbil in posnel na akustično kaseto Internacionalnega inštituta za dialekte na Dunaju.

S tem prevodom si sam sebi izstavil najlepšo diplomu. S svojo imenitno obvladovano nemščino si se kot svarilec pred obnavljanjem kljukastega križa postavil ob bok Erichu Kästnerju, postal njegov avstrijski pendant v duhu njegove politično bistroumne socialnokritične ostrice »Die andere Möglichkeit«.

V tisti dobi razjarjenih domovinarjev in njihove divje jage na slovensko besedo v javnosti, so tudi tebi tulili grožnje v telefon, da ti bodo razbili hišo, če ne boš nehal potegovati se za enakopravnost slovenščine na krajevnih tablah. Dogovorila

sva se, da prevoda o Puchsovem pogrebu v takšnih okoliščinah ne boš podpisal s pravim imenom. Tako je l. 1980 v tržaški izdaji »Kärntner Heimatbucha« kot prevajalec zapisan M. Sch. Šele v dunajski izdaji je pod prevodom tvoje ime.

Takšna in še drugačna so tvoja številna dragocena drevesa mojemu ljudstvu v korist. Zelenela in rodila bodo, dokler bo živel zadnji knjigoljubni Slovenec ob Dravi ali Zilji, ki mu srčna kultura, zvestoba do materinega in očetovega jezika, se pravi človeško dostojanstvo, ne bo figo mar.

Za ta tvoj razkošni – pomnjenja vredni – sadovnjak bodi zahvaljen: – Dovolj kramljanja. Teško mi je pri srcu, da si odšel v nečas in neprostor.

Bodi mir tvojemu prahu v trdi koroški zemlji!

Janko Messner

Helmut Scharf

Pesnik s sekiro

PA SO ZASAČILI PESNIKA,
KI JE PONOČI PREŽAL NA AVTE
IN, SEKIRO VIHTEČ,
TOLKEL PO NJIH.
PREMAGALI SO GA,
KO SE JE SRDITO BRANIL,
IN GA GNALI NA STRAŽO,
GA ZASLIŠALI.
PA NISO MOGLI NIČESAR IZVLEČI
IZ ATLETSKEGA MOŽA,
SAMO ENO:
»SOVRAŽIM AVTE!«

REPORTERJI SO PRIŠLI,
FOTOGRAFSKE KAMERE SO
POBLIKOVOVALE,
PRIŠLI SO PSIHIATRI,
POTEM SO PRIŠLI PRIJATELJI IN GA
VZELI S SEBOJ:
PIJAN – SE JE REKLO.

ČASOPISI, KI ŽE DOLGO NISO
NATISNILI NOBENE PESMI,
SO PRINESLI DOLGE STOLPCE O NJEM
IN ZRAVEN NJEGOVO SLIKO
IZ POTNEGA LISTA.

ZDAJ SE JE TAM KOŠATILA MED FOTOGRAFIAMI FILMSKIH ZVEZD,
ŠPORTNIKOV IN DRŽAVNIKOV:
FOTOGRAFIJA PESNIKA,
KI DRUGAČE NIKOLI NI IMELA
DOSTOPA V ILUSTRIRANE LISTE,
IN NAD NJO, V MASTNIH ČRKAH
JE STALO ZMERAJ SPET:
»SOVRAŽIM AVTE!«
NJEGOVA NAJKRAJŠA,
NJEGOVA NAJBRIKKEJŠA,
NJEGOVA NAJBOLJ RAZUMLJIVA PESEM,
NJEGOV NAJVEČJI USPEH.

NJEGOVE SIJAJNE VERZE
JE POZNALO MORDA KAKIH STO LJUDI.
ZDAJ JE DOSEGEL MILJONSKE NAKLADE
Z ENIM SAMIM IZREKOM.

NA PLAN, VI PESNIKI!
ČAS JE PRIŠEL,
KO SVINČNIK IN PERO NIČ NE ZALEŽETA.
VZEMITE SEKIRE IN KIJE V ROKE,
ČE HOČETE, DA VAS BO KDO POSLUŠALI
(Prevod Janko Messner)

PLANINSTVO

Okrog Begunjščice

Begunjščica je gora s tremi glavnimi vrhovi (Srednji vrh, Veliki vrh in Begunjska vrtača) in stoji na slovenskem državnem ozemlju, južno od karavanskega glavnega grebena. Z južne strani je dostopna preko koč na Prevalu ter Roblekovega doma, s severne strani pa preko doma na Zelenici. Tokrat predstavljam krožno pot preko Bornovega predora, planine Preval in Zelenice.

Pri hotelu Garni, tik ob južnem portalu ljubeljskega predora, se začne tako imenovana Bornova pot. Pot ni markirana, je pa dobro shojena ter na začetku označena s tablico »planina Preval«. Po kratki hoji po gozdu levo pod nami v globini zagledamo ljubeljsko glavno cesto, vas Sv. Ano ter koncentracijsko taborišče Ljubelj. Gremo po široki poti, ki je speljana v prepadnih skalnih stenah in brez potrebe zavarovana z jeklenimi vrvmi. V zadnjem ovinku pred Bornovim predorom vidimo star, zapuščen vojaški bunker, nato pa se že pokaže vhod v dvestometrski Bornov predor, ki je bil menda zgrajen za prehod divjadi. Ker v njem ni razsvetljave in so tla polna luž, je priporočljiva uporaba ročne svetilke.

Kmalu za predorom preide pečevnat svet spet v bukov gozd in do sedaj položna pot se začne počasi dvigati. Po dobri uri hoje – računano od izhodišča – prispemo na planino Preval, kjer je koča na Prevalu. Planina Preval je stičišče poti iz Dobrče, Roblekovega doma, Velikega vrha, Podljubelja ...

Pri križu se usmerimo naravnost navzgor, sprva po strmih

gozdnih poteh, kasneje po strmih travnatih pobočjih. Pri tem imamo lep razgled na planino Preval ter Dobrčo.

Po poldrugi uri hoje pridemo na travnato ravnico v bližini vzhodnega vrha, Begunjske vrtače (1997 m), kjer nas tablica usmeri na levo proti zahodu.

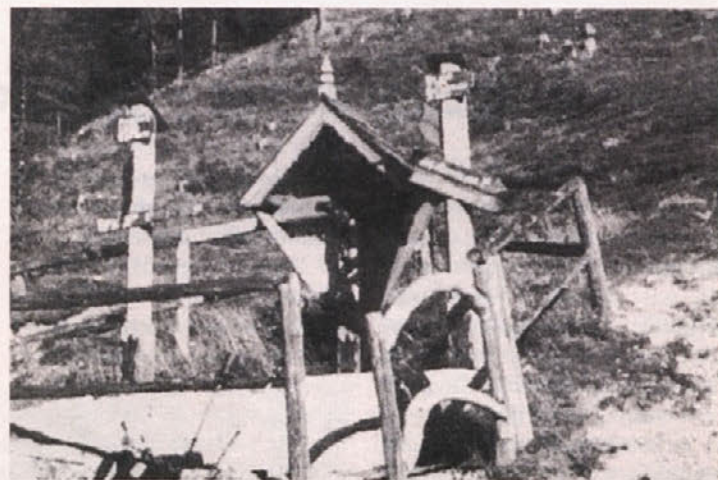
Po skoraj položni grebenski poti pridemo čez pol ure na Veliki vrh (2060 m), kjer so se konec septembra pasle mnogoglave črede ovac. Južna pobočja Begunjščice so do vrha travnata. Pravo nasprotje pa so severne prepadne stene, ponekod prekinjene z dolgimi melišči, ki segajo deloma od Zelenice pa do grebena Begunjščice. Na severu gledamo Zelenico, Vrtačo ter oddaljeni Ankogel in Hochalm Spitze, proti jugu pa se pred nami odpira široka gornjesavska dolina z Blejskim jezerom ter Triglavom v ozadju. Daleč na obzorju se ob lepem vreme-

nu vidi vrh Snežnika, na vzhodu pa Savinjske Alpe s Kranjskim Storžičem v ospredju.

Da se ne bi vračali po isti poti do izhodišča, se spustimo po markirani poti do križišča s potjo za Roblekov dom, kjer zavijemo na desno. Prečkamo veliko melišče Veliki plaz, preko katerega bi lahko tudi sestopali tik pot Velikim vrhom in si tako skrajšali pot, in čez poldrugo uro smo na planoti Zelenica (1536 m). Tam so še vidne razvaline pred časom pogo-relega planinskega doma na Zelenici. Neurejena okolica z vsakovrstnimi odpadki je v sramoto slovenskemu planinstvu. Ko sem lansko leto hodil tod mimo, je bila podoba žal enaka. Ob trasi zeleniške sedežnice sledimo markirani poti, ki nas v pol ure spet pripelje na izhodišče naše ture. Celotna zanimiva krožna tura je nezahtevna in traja od pet do šest ur. *mami*

Vhod v Bornov predor

Križ na planini Prevalj

Pod Begunjsko vrtačo

Pogled na Veliki vrh

GLASBA

Zgoščenka in pesmarica Edija Oražeta

Pri Krščanski kulturni zvezi je pravkar izšla zgoščenka mladega borovljskega komponista in harmonizatorja Edija Oražeta, spremlja pa jo Pesmarica, torej notne podlage z besedili.

Edi Oraže je dolga leta vodil Dvojezični zbor, ki ga je ustanovil na Pedagoški akademiji in ki se je po nekaj letih osamosvojil. Zbor se je razšel, saj so se nekdanji študentje te akademije preveč »raztresli« – po službenih dolžnostih – po vsej Avstriji.

Edi vodi tudi ženski Kvartet Borovlje, ki poje predvsem narodne pesmi, pa tudi Edijeve kompozicije in priredbe. Na zgoščenki je kvartet zastopan z osmimi pesmimi. Maša, ki jo je napisal Edi, jo še izpilil in dopolnil, ima pet spevov. Poleg omenjenih dveh zborov pa so na zgoščenki tudi posnetki z osrednje pevske prireditve KKZ »Koroška poje«, ki jo je leta

2000 vodil Oraže. Zgoščenka in pesmarica sta na voljo v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu, na KKZ in pri Ediju Oražetu osebno, komplet pa stane 300 šilingov.

Edija Oražeta sta obe osrednji kulturni organizaciji koroških Slovencev – Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza – predlagali za koroško pospeševalno deželno nagrado, ki naj bi jo dobil letos novembra.

Edi Oraže

ŠENTJAKOB V ROŽU

Sura za Afrika navdušila

Pevci in glasbeniki iz Ugande in iz Avstrije so navdušili občinstvo v šentjakovski farni dvorani minulo soboto zvečer, saj je bilo težko dobiti še prazen kotic. Ob afriških ritmih, pomešanih s sodobno evropsko glasbo, je vsa dvorana plesala, ploskala, žvižgala in vzdihala je bilo nepopisno.

edition1

Pesmarica

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA vabi na prireditev z razstavo

»WEGE NACH RAVENSBRÜCK«

v soboto, 27. oktobra 2001, ob 19.30

v »Haus der Architektur« (Napoleonstadl) na St. Veiter Ringu v Celovcu.

Razstava prikazuje na osnovi osebnih dokumentov, fotografij in slik zgodovino enajstih avstrijskih žensk – med njimi koroška Slovenka – v taborišču Ravensbrück.

Obenem pa je na sporedu plesna predstava, ki jo bodo izvedle petdeset- do sedemdesetletne ženske skupaj s tremi mladimi plesalkami. Pravočasno si rezervirajte vstopnice pri Slovenski prosvetni zvezi v Celovcu, tel. 0463 / 51 43 00-22.

SPD ŠENTJANŽ

Fernando Arrabal: Piknik na bojišču

Kdo je heroj, kdo pogumen, kdo ima prav, katera vojna je pravična, katera naj bi bila kar sveta? Starejša otroška skupina v Šentjanžu se je lotila besedila, ki je prav gotovo bolj aktualen, kakor so si to mislili ali pričakovali v začetku vav.

Na vabilu je odlomek iz besedila: »Zdaj sem odkril ... Za vsakega tovariša, ki umre, vržem po eno rožo v tarčo. Tako vem, da jih nikoli ne bo zadosti, pa če jih še toliko naredim.«

Morebiti bo kdo pripomnil, da besedilo ni primerno za otroke. Res ni to Rdeča kapica in ne Sedem kozličkov, dobrota ne zmaga in pravičnost je šla na dopust. Ne smemo pa pozabiti, da tudi otroci gledajo televizijo, prisluškujejo zaskrbljenim pogovorom staršev in drugih odraslih, da jim vojne problematike ne moremo ne prihraniti ne skriti. In tak vojno-pacifističen tekst kot je Arrabalov Piknik na bojišču, je lahko kaj dobra prilžnost, da se pogovarjamo z

otroki o stvareh, za katere morada celo misliti, da so povsem odmaknjene od njih.

Fernando Arrabal je Španec, rojen v Maroku, njegovega očeta je Francoski režim najprej obsodil na smrt, kasneje pa obsodbo spremenil v tridesetletno ječo. Fernando študira pravo, naseli se v Parizu in piše, piše proti vojni, proti totalitarizmu, proti človeški neumnosti.

Tako je tudi bojišče nekaj, o čemer mnogi mislijo, da je prizorišče junaštev in viteških pra-

»Bolničarke« štejejo trupla in denar

vil. Tako mislita oče in mati, ki obiščeta sina Zapa na bojišču, kjer se sprva dolgočasi in plete. Zapo bi rad šel domov, k dekletu. Starša pričakujeta od njega lepo obnašanje, kakor sta ga učila. Ko Zapo ujame »sovražnega« vojaka, ki ima do pičice enako usodo in enak odnos do vojaške službe, prihitijo »bolničarke«, znanilke smrti, ki so skrajno razočarane, ker ne morejo izpolniti delovnega plana. Nimajo trupel. »Letoviščarji« na bojišču jim trupla obljubijo. Na koncu je obljuba izpolnjena ... Brutalnost je v igrivosti, v lahkomišelnosti gledaliških oseb, v njihovi naivnosti. Mešajo se glasba in salve orožja, tragika je smešna in humor je pretresljiv.

Otroci – no ja, že kar mladinci – so se dela očitno lotili zavezeto in uspela jim je prepričljiva predstava, kar je dokaz, da so natančno vedeli, kje je spo-

ročilo teksta. To so podčrtali tudi naravni poudarki v stavkih, in pa sinhronost giba z besedo.

Nekoliko več skrbi bi lahko veljalo izgovorjavi – tu naj pohvalim predvsem Andreja Müllerja. Saj človek ne pričakuje kdo ve kako izpiljenega govora, a razumeti je treba vendarle. Naj igralci tega ne jemljejo za zlo, a lepo bi bilo, če bi bila dobra stvar še boljše.

Režiral je Niko Kranjc Kus iz Žirovnice in treba je reči, da je svoje delo opravil domiselno in tudi dobro prilagojeno razmeram šentjanškega odra in igralske skupine. Igrali so: Zepo je bil Marko Inzko, njegov tovariš z druge strani Zepo Andrej Müller, Gospa Tepan Katarina Stefan, Gospod Tepa je bil Markus Lapusch, marljive bolničarke pa so igrale Nadja Wieser, Kati del Fabro in Ana Fertschnig.

S. W.

Tragikomična razposojenost na bojišču

PREVALJE

Etnološka razstava in zbornik o rudarskih Lešah

Jesenska srečanja na Prevaljah so člani Kulturnega društva Leše obogatili z razstavo, ki prikazuje način življenja njihove vasi v času njenega razcveta v 19. in 20. stoletju, povezanem z bogatimi nahajališči rjavega premoga. Leta 1848 so nakopali trikrat več premoga kot v vseh ostalih slovenskih rudnikih, število rudarjev je preseglalo število 800 in bili so energetska osnova železarni na Prevaljah. Vas je dobila bolnico, restavracijo, šolo, trgovino, gostilne, mesnico, poslovne in stanovanjske objekte... leta 1939 so rudnik zaprli! Sledovi rudarjenja so še ostali: vhod v rov Franciscus, klicalnica, v stavbah bolnice in šole so stanovanja, reliefna plastika z rudarskim motivom domačina kiparja Andreja Grošlja stoji sredi vasi. Obudili so tudi rudarsko himno, ki so jo na nedavnem odprtju razstave Lešanarji strumno zapeli. Povezovalka Hedvika Gorenšek je predstavila prizadevne sovaščane, ki so zbrali kulturno dediščino rudarskih Leš, v njih imenu je o zbirki govoril Zvonko Topler. Hčerka nekdanjega ru-

darja Berta Pavlinec je na osnovi pripovedi napisala pesmi iz življenja rudarjev ter jih občuteno prebrala, da so prisotni lahko doživljali tesno povezanost številnih družin z rudnikom, ki je dajal težko in nevarno delo možem in otrokom. Danes potomci rudarjev ohranjajo spomine tudi na ta način. Dobili so tudi zbornik imenovan Leše, ki ga je zbral in uredil prof. Tone Sušnik, izdalo in založilo pa Kulturno društvo Mohorjan Prevalje v sodelovanju z Mohorjevo družbo iz Celovca. Ljubka knjiga med drugim predstavlja geografsko skico Leš, srečanje s kulturnimi spomeniki in vasjo, Leške ro-

kopise (sreda 18. stoletja, najstarejša priča slovenske govornice v Mežiški dolini), predrudarsko in rudarsko obdobje, domačo obrt, pomembnejše posameznike domačine. Avtor Tone Sušnik sicer pripravlja še zbornike Prevalj in Koroške čez mejo: Podjune, Roža in Zilje, saj kot pravi, mora ostati dejava.

Predsednik KD Mohorjan Jožko Kert je zadovoljen z letošnjo založniško bero društva, saj sta izšli tudi deli brata, dr. Janka Sušnika: Pripoved rimskih nagrobnikov iz Dobje vasi in ponatis dela očeta, dr. Franca Sušnika: Prevaljska legenda, literarno delo iz leta 1935. Na oktobrskih Sušnikovih dnevih bo izšel še prevod doktorske disertacije dr. Alojza Kuharja iz angleškega jezika: Pokristjanjevanje Slovencev, prvič izšla leta 1959 v New Yorku. Izdajajo jo skupaj z vsemi tremi Mohorjevimi (Celje, Celovec, Gorica) in Koroškim muzejem iz Raven. Knjigo denarno podpira Ministrstvo za kulturo. Prevedel jo je dr. Jože Plešej, nekdanji profesor ravenške gimnazije. S. Š.

Avtor prof. Tone Sušnik, poznavalec Koroške z obeh strani meja, daje posvetila v zbornik

10. PRIMORSKI DNEVI

Mozart in »alchajmerca« za začetek

Zdvema prireditvama so se v nedeljo, 14. oktobra začeli letošnji 10. Primorski dnevi, ki jih skupno prirejajo KKZ in Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici ter Slovenska prosveta v Trstu.

V dobrolskem kulturnem domu je bil večer z Mozartom, ki so ga pripravile gojenke solopetja na glasbeni šoli Marija Kogojka tržaške Glasbene matice. Večer je zelo dobro uspel.

Hkrati pa sta na oder v Seilah stopila igralca dramske skupine Prosvetnega društva Štandrež pri Gorici s predstavo »Jaz sem Berto«. Mila in Berto, star in betežen parček, ki ga vidno in slišno pretresa »alchajmerca«, se spominjata nek-

danjih dni. Na prvi pogled prijetno opravilo ubujanja lepih spominov se sprevrže v labirint pomešanih in zamešanih dogodivščin, imen, zakonskih družic in drugov, avantur in mesenih užitek, vse do trenutka, ko se niti svojih imen ne spomnita več. Igralca, na žalost njunih imen nismo zvedeli, sta delo Roberta Andersona postavila na oder mojstrsko, doživeto, pač s potrebno porcijo situacijske komike in mihične pestrosti na oder. Ves dogodek se odvija za mizo ob popoldanskem čaju, in ob besedilu, ki izziva igralske zmožljivosti. Igralca sta za to predstavo dobila letošno Severjevo nagrado – in to popolnoma upravičeno.

Drevi ob 19. uri bo v kletnih prostorih Posojilnice Borovlje odprtje razstave Roberta Faganela.

Franc Wakounig

VESTNIKOV IZLET 2001

Soglasno mnenje: še bomo šli!

Pa smo zopet preživeli tri sončne, družabne, zanimive in prijetne dneve ob morju na zahodni istrski obali.

187 udeleženk in udeležencev iz Podjune, Roža in z Zilje, ki so jih štirje Sienčnikovi avtobusi s svojimi šoferji (dva Hanzija, Erih in Franc) in vodiči Milko, Urško, Frančkom in Vilijem pridno pobirali, se je letos udeležilo 16. Vestnikovega izleta.

Skupaj smo jo potem mahnilo preko Ljubelja, se ustavili na Lomu, nato pa nadaljevali pot v notranjost Istre, v malo mestece Žminj, kjer smo – po manjših ali večjih zapletih – vsi prišli do izvrstnega kosila.

Razpoloženje je bilo enkratno, videlo se je veselje v očeh tistih, ki so srečali in pozdravljali svoje znance, prijatelje in spoznavali nove. Vsako leto se nam pridružijo novi obrazi in vem, da nimajo občutka, da ne bi bili sprejeti v to veliko družino bralk in bralcev SV.

Nato nas je pot vodila preko Plomina, čez Plominsko gorovje v vzhodni del Istre. Ta del Istre je vsekakor bolj poraščen in zelen, precej drugačen od Krasa, ki ga bolje poznamo. Čez dobro uro vožnje se je pred nami razprostiralo morje in v daljavi smo videli pristaniško mesto Reko.

Mi pa smo se ustavili v Moščeniški Dragi, nekoč mali ribiški vasi, ki pa se je razvila v turističen kraj s 700 prebivalci.

V hotelu Marina smo hitro dobili sobe in prišel je prosti čas. Nekateri so se malo odpočili, drugi odšli k morju, tretji so se okrepčali ob baru. Vsekakor smo se potem zbrali pri večerji, nato pa nam je zaigral trio Korenika iz Šmihela in že prvi večer zvalil na plešišče kar precejšnje število plesalcev. Tu se nam je pridružil tudi predsednik ZSO dr. Marjan Sturm.

V soboto – nebo se je po jutranji sivini začelo jasni in nam obetalo lep sončen dan – smo se po zajtrku z nemškogovorečimi, sicer domačimi vodiči, odpravili v 15 minutnem taktu na ogled Opatijske riviere, Opatije in Moščenic. Od vodičev smo izvedeli najpomembnejše podatke, si z njimi ogledali prelepo mesto Opatijo, ki je predvsem v času monarhije veljalo za najpomembnejše letoviško mesto. O tem še danes govorijo številni hoteli in kulturno-zgodovinski spomeniki.

Prav zaradi visokega gorovja (najvišja točka 1400m), ki obdaja Opatijsko riviero in jo štiti pred burjo, je v tem predelu klima zelo zmerna in blaga, kar je Opatiji dalo ime klimatskega zdravilišča. V Opatiji uspeva 150 različnih vrst dreves, nekatera smo lahko tudi občudovali.

Po ogledu Opatije smo se odpeljali v mesto Lovran, ki je starejše od Opatije, in kjer smo imeli kosilo. Po kosilu smo se

odpeljali v Moščence, v malo vas z 200 prebivalci, ki leži nad Moščeniško Drago in od koder vodi 700 stopnic ali 3 km dolga cesta na vrh. Tu nas je sprejel župan Dušan Rubinič in na humorističen način predstavil svojo malo občino, nam dal piti iz čudodelnega vrelca in nam postregel z domačim žganjem. Tudi tu je zadonela slovenska pesem in nekoliko pomirila razburjene duhove. Nekateri so se pač razburjali, da sta nas župan in pozneje tudi župnik v cerkvi pozdravila le v nemščini. Šele ko smo jima razložili, da nismo le Avstrijci, ampak slovensko govoreči Avstrijci in da sta nam slovenska pesem in molitev bolj blizu, sta razumela ogorčenje nekaterih udeležencev. K sreči večine udeležencev nemščina ni motila, ker bi sicer hrvaščino le težko ali pa sploh ne razumeli.

Vsi zadovoljni in radovedni, kako bo delovala čudodelna voda, smo se vrnili v hotel Marina in počakali na večerjo.

Po večerji ista slika kot večer prej. Za ples je igral Trio Korenika, plešišče je bilo polno, v odmorih je zadonela slovenska pesem, tudi nekaj borbenih in nekaj smešnic je bilo vmes. Ura je minila in treba je bilo iti spat. Nekaterim je to uspelo prej, drugim nekoliko pozneje. Vsi pa smo bili zjutraj zopet najboljše volje.

Prišel je čas slovesa, ob zajtrku nam je še enkrat zaigral trio Korenika, najbolj spočiti so se še zavrteli, ob morju so se zbrali pevci in zapeli v slovo, nato pa se je karavana avtobusov odpravila v smeri Reka – Ilirska Bistrica – Postojna – Ljubljana, na pot proti domovini. Čez dve uri in pol smo se ustavili v gostišču Livada.

Praden pa smo se potem odpeljali proti domu, smo stopili še enkrat skupaj za skupinsko sliko, se poslovili in se podali vsak v svoj avtobus.

In tako se je iztekel tudi ta izlet, ki ga je ponovno tako vestno organizirala Milka Kokot, ki ve, kaj si želijo popotniki. Želijo si predvsem skupnega potovanja z dobrimi prijatelji, družabnosti, zabave, možnosti za pomenek, tudi možnosti za samoto, predvsem pa si želijo vesele družbe in petja.

Lahko rečemo, da je tudi ta izlet povsem uspel, da so tu pa tam bile tudi kake nevšečnosti – kje pa jih ni, kjer je toliko različnih ljudi – pa vendar sta prevladovali dobra volja in dobro počutje.

To so izrazili tudi nekateri udeleženci:

Albert Sadjak, Globasnica: Jaz sem stalni gost regije Opatija in doživljam silvestrovanje, letos že petič, v Opatiji in se mi celotna regija Kvarnerja zelo dopade. Tu v Moščeniški Dragi pa sem prvič in to s to prijetno družbo in imam zelo pozitivne

vtise o kraju in organizaciji, ki je bila izvrstna. Odnegli bomo najlepše spomine v našo lepo domovino.

Tomi Ogris, Bilčovs:

Sem že tretjič na izletu in se mi je tudi letos zelo dopadlo. V tem kraju še nisem bil, predvsem Opatija je čudovita, zelo mi je bilo pa vseč v Moščenicah, ki ležijo na gori in se lepo vidi na morje. Posebno cerkev v Moščenicah, katero so tako lepo renovirali in uredili, mi je ugajala.

Lojzka Černut, Loče:

Jaz sem že šestnajstič zraven in reči moram, da je bilo vedno zelo, zelo lepo. Ne morem reči, kateri od izletov je bil lepši, eden je lepši kot drugi in tako dolgo kot mi bo zdravje dopuščalo, se bom rada udeleževala teh izletov.

Tina Stornik, Leše:

Letos sem že enajstič na izletu. Vse leto se že veselim tega izleta, ker mi je zelo všeč. Poznam Podjunčane, Zilane, Rožane, in najlepše je tedaj, ko skupaj prepevajo. To je zelo dobro za naše zdravje in upam, da se bom drugo leto lahko spet udeležila tega izleta.

Hanzi Smrečnik, Globasnica:

Vsa leta sva z ženo doma imela bolnega fanta in zato nisva imela možnosti kam oditi. Sedaj, ko nama je umrl, pa sem rekel ženi, da bi pa lahko enkrat šla na ta izlet. Zelo se mi je dopadlo, imeli smo tudi idealno vreme, omenil bi pa le to, da je bilo škoda, da v avtobusu nismo imeli slovenskih vodičev, kar pa najbrž ni bilo možno. Drugače pa je vse v redu organizirano in smo zelo zadovoljni. Drugič pa spet.

Melhijor Verdel, Borovlje:

Prvič sem bil na tem izletu in zame je vse novo. Presenečen sem nad družabnostjo, ki vlada povsod. Veliko smo prepevali, mislim, da nikomur ni bilo dolgčas, imeli smo krasno vreme, kar je še olepšalo naš izlet. Marsikdo, ki je bil letos prvič, se bo tega izleta gotovo še udeležil.

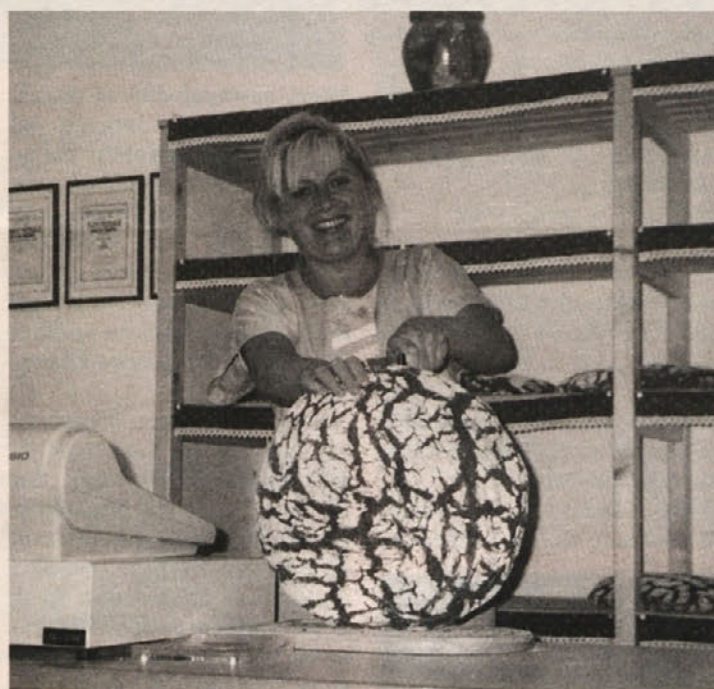
Adolf Krivograd, Šmihel:

Letos sem bil tretjič na tem izletu. Moj razlog je bil kar zanimiv. Ženi sem rekel, da bi pa šel tu zraven, kar sem mislil bolj za hec. Žena pa je govorila z mojo sestro, ki je rekla, da bi v tem primeru šla tudi ona. Žena meni reče, da bo šla tudi sestra z menoj in tako sva se potem predzadnji dan javila. Sedaj me pa že »griva, da večbarti nisem šel, ko pa sem imel tako srečo in sem lahko plesal z mladimi deklički in to kar s tremi hkrati«.

Peli smo, plesali, videli in slišali mnogo lepega in zanimivega. Kaj hočemo še več! Najlepša hvala vsem organizatorjem in vodičem, posebno Milki Kokot. Vam, drage bralke in bralci, pa nasvidenje na 17. Vestnikovem izletu!

Eda Velik

Jakopičeva gospodinja Andreja v svoji prodajalni

MEŽICA

Dopolnilna dejavnost na kmetiji

Kmetija Jakopič v bližini Mežice že enajsto leto v okviru dopolnilne dejavnosti prodaja svoje pridelke, predvsem ržen kruh, šarkeljne in drugo pecivo, povojeno meso, klobase in salame ter mlečne izdelke in mleko. Začetki, ko so ponujali kruh v petnajstih prodajalnah vse do Mislinje, so prerastli v dve lastni prodajalni, najprej v Mežici in pred letom še na Prevaljah, kjer smo se tudi pogovarjali z mlado Jakopičevo gospodinjino Andrejo, ki je napovedala skorajšnjo širitev na tržnico v Ravne na Koroškem. Z možem Tonetom in taščo Štefko, ki je mlado gospodinjino, še nevesčjo kmečkih opravil, naučila potrebnih spretnosti ter stricem Foltijem, gospodarijo na kmetiji dvajsetih hektarjev, eno pa so vzeli v najem, saj živijo le od kmetovanja. Vzredijo petdeset glav govedu v tako imenovani prosti reji in okrog stotridaset prašičev; zato nabavljajo krmo še iz Ormoža (pesine rezance). Redno se udeležujejo razstav Dobrote slovenskih kmetij na Ptuj, kjer so prejeli že osem zlatih priznanj za ržen kruh (ki s kipcem in kmečkim orodjem tvorijo podobo prodajalne) in vrsto priznanj še za druge izdelke. Sogovornica ponosno pove: »Ko so prazniki, so noči svetle. Vso noč smo pri peki kruha in šarkeljnov«. Sicer pa je ob obilici dela in ob treh odraščajočih otrokih časa tudi za razvedrilo; pri hiši je glasbena tradicija in veliko starih in novih glasbil, saj kar vsi člani družine znajo igrati.

S. Š.

CELOVEC

Predstavitve trojezičnega koledarja

Pretekli četrtek so se zbrali v poslovnih prostorih Zveze-Bank v Celovcu šolarji ljudske šole 24 v Celovcu, učiteljsko osebje z ravnateljico Brigito Hambrusch, starši in predstavniki bančnega zavoda, da slovesno predstavijo v evropskem letu jezikov pisan in privlačen koledar z umetniškimi slikami šolarjev. Projekt je umetniško vodil nekdanji šolski nadzornik Franc Wiegele, finančno pa ga je podprla Zveza-Bank.

Koledar lahko kupite na banki in stane 100 šilingov. Izkupiček je namenjen nakupu učnih pripomočkov javne dvojezične LŠ v Celovcu.

M. Š.

Šolarji in šolarke javne dvojezične LŠ pri predstavniki slik za trojezični koledar. Gertrude Kraxner, direktor Franc Krištof od Zveze-Bank z ravnateljico Brigito Hambrusch in mentorjem Francem Wiegelejem

Foto: Štukelj

LUTKOVNI FESTIVAL »CIKLCAKL« 2001

Šmihelčani trkajo na vrata profesionalizma

Ko je pred dvajsetimi leti Karel Gril, takratni predsednik KPD »Šmihel«, sprožil zamisel o društveni lutkovni skupini, nikomur niti na kraj pameti ni padlo, da bo nekega leta in dne prav isti Šmihel postal središče ljubiteljskega lutkarstva v alpsko-jadranskem prostoru. Po stari modrosti: »kamen na kamen palača, zrno na zrno pogača« so Šmihelčani, z organizacijsko pomočjo KKZ in ob strokovnem mentorstvu iz Slovenije (iztočnica: nepozabni Saša Kump), gradili do dejavnosti in jo razvili do takšne mere, da danes dobesedno trkajo na vrata profesionalizma. Za tem razvojem in vzponom seveda stojijo Štef Merkač, Micka Opetnik, Lena Budin, Veronika Kušej, družine kot Krajgerjevi, Trapovi, Jernejevi, Čebulovi, Krištofovi in Krivogradovi, da jih le par omenim, ter številni odborniki in sodelavci društva. Brez njihove odločnosti, iznajdljivosti in podjetnosti, predvsem pa poguma, ne bi bilo tega, kar danes daleč naokoli slovi kot **lutkarski festival ciklcakl**.

Okoli 3000 obiskovalcev

Letošnji festival je potekal od četrta, 11. oktobra, do nedelje, 14. oktobra. Vse prireditve, razen sobotnih delavnic, ki so bile na farovškem travniku, so se dogajale v farni dvorani. Vsega skupaj jih je bilo okoli 3000 obiskovalcev, številka, ki vsaj statistično dokazuje dimenzije, ki jih je ciklcakl medtem dosegel.

Prva predstava, »**der grusel-schlucker**« nastopila je skupina »Theater Floh im Ohr« z Gradišanskega v četrtek dopoldne, je bila namenjena šolam in vrtcem. Obisk je bil nepričakovan. Podobno je bilo v petek, 12. oktobra dopoldne, ko so si šole in vrtci ogledali

»**rdečo kapico**« v izvedbi lutkovnega gledališča »Glej« iz Kranja.

Sledil je niz šestih predstav

Katrin Čebul, Andreja Trap, Danijel Gril in Emanuel Čebul pokazali nov pristop, ki se opira na tehniko črnega teatra.

karskih dosežkov. Vabila na gostovanja jim bodo še dodatno vlila zanosa in navdušenja. Glasbo je priredil Edi Oraže,

zabno vzdušje na tem festivalu.

Številno občinstvo pa je pred njunim nastopom lahko podživljalo delo lutkarskih delavnic. Društvo je v krog sodelujočih vključilo tudi dva razreda LŠ Šmihel, ki sta pokazala, kaj vse je mogoče v kratkem času napraviti z lutkami. Posebna poslastica so bili animirani filmi, ki so nastali pod strokovnim vodstvom Mihe Dolinška in Oliverja Marčete. Odkrili smo nove cineastične talente in morda bomo na Koroškem kaj kmalu imeli tudi festival animiranih filmov.

Seveda so se z lastno delavniško produkcijo predstavili tudi domači lutkarji. Pokazali so svoje vrhunsko znanje, predvsem pa kreativnost in nove metode ter prijeme v lutkarstvu, ki so svetove oddaljeni od klasične pavlihovske lutke.

Priznanja in načrti

Festival je bil osrednji dogodek v Šmihelu in okolici. Bistriški župan Janko Pajank in kulturni referent Andrej Wakounig sta društvu in lutkarjem iskreno čestitala za dosežke, se zahvalila za kulturno delo in obljubila pomoč občine.

Predsednica KPD Šmihel Micka Opetnik je po zadnji predstavi pogled za obrnila v prihodnost. Na prihodnosti seji bodo že začeli s pripravami za novi ciklcakl, tudi prve ponudbe (na primer iz Splita) za prihodnje leto se že v poštnem nabiralniku društva. Ponosna je na to, da Šmihel slovi kot kraj, kjer ljudje uživajo ob lutkah in z njimi. V Šmihelu so že prekoračili Rubikon med ljubiteljstvom in profesionalizmom. In v tem razponu dorašča podmladek, ki je društvu v ponos. To velja tako za lutkarje kot tudi za klasični oder, kajti v Šmihelu gojijo obe zvrsti. Trenutno, tako Micka Opetnik »imamo dve enakovredni mladinski oz. otroški skupini, klasično in lutkarsko, ki sta te dni navdušili občinstvo«.

Če bo treba, pa bodo postavili na noge še dodatno skupino, da o otroškem zborčku, ki navdušeno prepeva, ne govorimo.

Franc Wakounig

Lutkarski naraščaj s svojimi mentorji

in delavnice, ki so vse bile odlično obiskane. Nekateri domačini so bili stalni gostje v farnem domu.

Dve premieri

Že prvi večer je bila na sporedu premiera domače lutkovne skupine. Predstavila je »**Stotisočnogo**« Borisa A. Novaka, igro, v kateri celo božja dekla Matilda obupa in brez uspeha obrne pete. In to pri kupih čevljev in drugih obuval.

Pri tej predstavi so mladinke in mladinci, Romana Opetnik,

Vsem nastopajočim se pozna, da so doraščali z lutkami, saj jih obvladajo dodobra, kar se posebej vidi v zahtevnih scenah. Enako dobro so se znašli po jezikovni plati. Predstavo priporočamo društvom za gostovanja. Predstavo je režiral Rado Mužan, lutke pa so člani skupine izdelali skupno z Marino Bačar.

Druga premiera domačega društva pa je sledila v nedeljo, 14. oktobra po maši kot zaključek festivala. Nastopil je najmlajši list na šmihelskem društvenem drevesu, otroška lutkovna skupina. Lotili so se »**Vile Maline**« Svetlane Makarovič. Njihov mentor in režiser je bil stari lutkarski maček Richard Grilc, ki se mu je videlo, kako je užival ob delu s tem nadbudnim naraščajem. Z igralci Benjaminom Butejem, Lidijo Domej, Vero Krajger, Stefanom Kreutzem, Dorijanom Krištofom, Benjaminom Messnerjem, Mirijam Smolnikovo ter Jano in Saro Trap dorašča KPD »Šmihel«, skupina, ki bo, če bo ohranila ogenj navdušenja, kaj kmalu postavila nove mejnike v nizu in kroniki šmihelskih lut-

sceno in lutke pa je naredil Marjan Kunaver.

Gostje od blizu in daleč

Ciklcakl je postal mednarodni festival. Letos so sodelovale skupine iz Avstrije, Slovenije, Italije in Rusije. Že zdaj pa ima KPD »Šmihel« ponudbe in prošnje skupin iz drugih evropskih držav, ki bi rade sodelovale na prihodnjem festivalu.

Iz Slovenije sta letos sodelovala gledališča »Glej« iz Kranja ter gledališče »labirint« iz ljubljane s predstavo »**noge in krila**«. Ta predstava je bila v petek zvečer.

V soboto dopoldne sta se predstavila italijanska igralca Pier Paolo di Giusto in Alberto z igro »**circo tre dito**«.

Enega od viškov je festival dosegel v soboto, najprej z delavnicami na farovškem travniku, nato s predstavitvijo delavnic oz. animiranih filmov in z nastopom ruskega lutkarskega para »**mini circus buffetto**«.

Ta predstava je bila mešanica artistike in klovnске zabave. Ruska umetnika sta izjemno posrečeno znala vključiti občinstvo in tako ustvariti nepo-

Stotisočnoga uspešno zbega Matildo

Ob lepem vremenu je bil užitek delati tudi na prostem

Gosta iz Rusije sta bila posebna atrakcija

Micka Opetnik, predsednica KPD »Šmihel«

SLOVENSKA GIMNAZIJA V FIESI

Glasbeno- angleški teden 2. B razreda

Od 24. do 28. 9. se je 2.B razred naše šole preselil v Fiesi, kjer so s pomočjo treh asistentov – native speakerjev, pripravljali kratek musical »The Hairy Tree Man«. Strokovno glasbeno jih je vadil mag. R. Verdela. On je imel tudi zamisel, da se podamo v Fiesi.

Kljub slabemu vremenu so se otroci dobro počutili, novo jim je bilo, da so se istočasno in nevede učili angleško, kar pomeni, da so bili tudi res vrženi v angleško kopel in jo tudi uživali. Delo je zelo uspešno potekalo, vendar je to le osnova za nadaljnje intenzivno delo med šolskim letom v okviru pouka angleščine. Sadove boste videli pri akademiji ob koncu šolskega leta.

V razgovoru s kolegom Verdela sva ugotovila, da je ta način dela odlična motivacija za uspešen začetek pouka, naj si bo to, kar se tiče angleščine ali glasbe. Naj ob robu omenim, da gre za integrirani razred z razširjenim poukom angleščine in glasbe. Model, kako naj bi potekal pouk, kjer je vključenih več kolegov, ki zasledujejo skupen cilj.

Z veseljem sem organizirala ta projekt in s tem ustregla želji staršev, da se nudijo dodatne možnosti v okviru pouka angleščine. Poskrbljeno je bilo tudi za animacijo 12-letnikov, plavali so, hodili na tek ter se vozili z ladjo. Za to je bil pristojen kolega Dolinar.

Upam, da bomo podobne projekte tudi v prihodnosti lahko ponudili našim nadebudnim učencem.

Hema Cesnovar

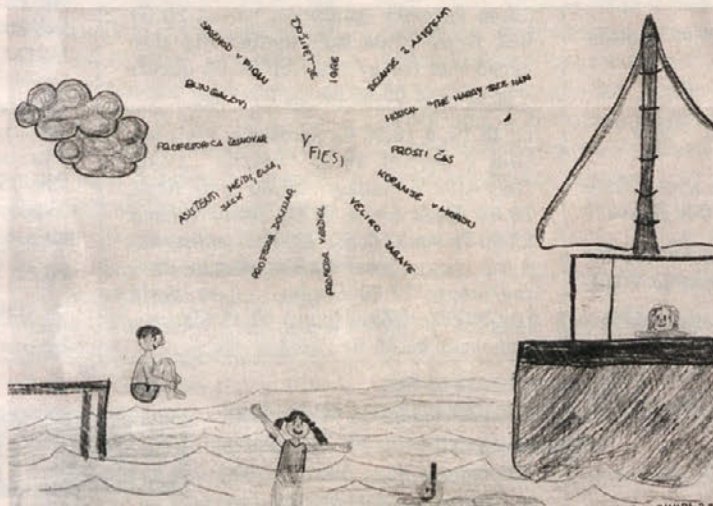
Eva in Heidi

Foto: SV

Tudi za kopanje je bilo dovolj časa

Foto: SV

Okoli sonca se svetijo raznolike dejavnosti otrok

Foto: SV

Angleško- glasbeni teden v Fiesi

Že prejšnje leto so se naši učitelji in starši menili, da bi se peljali za nekaj dni na morje, kjer bi naredili projekt. Prvi dan, ko smo prišli letos septembra v šolo, nam je razrednik povedal, da bomo šli konec septembra na angleško-glasbeni teden v Fiesi. Vsi smo bili veseli, ko smo čuli to novico.

V ponedeljek 24. septembra zjutraj smo se z avtobusom odpravili proti morju. Z nami so šli profesorica za angleščino gospa Cesnovar, glasbeni profesor Verdela in telovadni profesor Dolinar. Pridružili so se nam tudi učitelji iz Amerike, Elsa, Jack in Heidi. Ko smo prispeli v Fiesi,

smo vzeli prtljago iz avtobusa in se odpravili v bungalove. Skupaj z Anjo, Nino, Nadjo in Jano sem pet dni bivala v lepem bungalovu. Vsak dan smo dopoldne in popoldne skupaj z učitelji vadili za angleški muzikel »The Hairy Tree Man«, katerega bomo predvidoma predvajali na prihodnji gimnazijski akademiji.

V torek, sredo in četrtek smo imeli disko-večer. V torek smo pluli z veliko ladjo ob slovenski obali do Portoroza. V četrtek je profesor Dolinar z motornim čolnom vlek desko, na kateri smo sedeli nekateri učenci. Vsak dan po zajtrku smo šli na tek do obale. Večkrat smo bili tudi na kopanju, ker je bilo morje še toplo. Dnevi v Fiesi so zelo hitro minili in mi bili zelo všeč.

Mateja Mickl, 2.b razred
Slovenske gimnazije v Celovcu

To je pouk!

Ob začetku šolskega leta nam je učiteljica angleščine, prof. Hema Cesnovar povedala, da se peljemo od 24.9. do 28. 9. 01 v Fiesi v Slovenijo, kjer bomo pripravljali kratek musical »The Hairy Tree Man«.

Spremljali so nas trije ameriški asistenti: Haidi, Elsa in Jake. Prof. Roman Verdela je musical glasbeno vodil. Pripravili smo šest pesmi – »songov«. Z asistenti smo se učili angleško besedilo in vadili pesmi. Vse so nam razlagali v

angleščini, kar je bilo zelo razburljivo in za nas nenavadno. Pri tem smo se zelo dobro zabavali. We had a lots of fun. Seveda moramo to besedilo med šolskim letom naštudirati in se ga naučiti. Ta musical bomo predstavili pri zaključni prireditvi na šolski akademiji.

Taka oblika šole nam je zelo ugajala. Imeli smo precej prostega časa: vozili smo se s kotalkami, hodili smo tekat, plavali smo, se vozili z ladjo, poslušali glasbo in dobro jedli. Naš animator je bil prof. Lojze Dolinar. To je bil prvi izlet, ko je bil skoraj cel razred skupaj. Lepo smo se imeli.

Učenci 2.b razreda

DUNAJ

Sedma razstava umetniške kolonije

Dunaj je mesto, ki s svojimi starodavnimi palačami, s fijakerji, ki se prevažajo po Ringu na umetno izrezljanih kočijah in s svojstveno kavarniško kulturo odgovarja vsem klišejem tradicionalne evropske metropole. Ni čudno torej, da poleg nešteti turistov vsako leto pritegne tudi umetnike iz najrazličnejših dežel, ki iščejo tukaj novih navdihov. Tako se je letos konec avgusta na povabilo Slovenskega kulturnega centra Korotan, ki je letos že sedmič vabil v goste, na Dunaju zbrala skupina umetnikov iz Slovenije in Avstrije, ki je v mestu ob Donavi ustvarjala teden dni. Skupino so sestavljali tudi onstran meja svoje domovine priznani

umetniki Zvest Apollonio, Janez Matelič, Ljerka Kovač, Viktor Bernik in Nežika Novak. Pri svojem umetniškem izražanju so se posluževali različnih tehnik. Tako so nastale zanimive grafike in akvareli, Nežika Novak, doma iz Železne Kaple, pa je svoje vtise prenesla na keramiko. Rezultate kreativnega tedna je bilo mogoče občudovati v četrtek, 4. oktobra, na razstavi v Kulturnem centru Korotan, kateremu so umetniki za izkazano gostoljubnost podarili svoja dela. Večer, ki sta ga Maja Osojnik in Thomas List popestrila z baročnim duetom blok flavt, je nudil odlično priložnost za izmenjavo mnenj in kritično oceno razstavljenih del. Umetnost brez meja bi bilo primerno geslo za naslednjo slikarsko kolonijo, saj je tovrstno sodelovanje dokaz za skupno delo, ki uspeva ne glede na državne ali kulturne meje. Slike in keramika so na ogled v Slovenskem kulturnem centru Korotan na Dunaju.

Danijela Janošević

PREMIERA »VAS OB MEJI«

Nekdanje pohujšanje na gledališkem odru

V sredo, 31. oktobra ob pol osmih zvečer bo v celovškem mestnem gledališču pomembna premiera. Na sporedu po predstava »Vas ob meji«. Že samo ta naslov med Korošci zbuja najrazličnejše občutke.

Ta naslov je namreč sinonim za eno »najhujših pohujšanj«, kar jih je Koroška doživela v drugi polovici prejšnjega stoletja.

Vigredi 1983 je ORF oddajal celovečerni film »Vas ob meji / Dorf an der Grenze«, v katerem se je lotil koroške tematske stalnice, to je manjšinskega vprašanja. Avtor scenarija je bil Thomas Pluch, rojen Korošec, ki je živel na Dunaju. Pluch je nedvomno bil eden najboljših piscev scenarijev.

Prve reakcije na film niso bile gromozanske, bile so v okvirih navajenega. Sicer so se časopisne rubrike »pisma bral-

cev« občasno nekoliko odebile, a prav dramatičnih pripetljajev zaradi filma ni bilo.

Zato pa so deželni politiki tem bolj odločno nastopili in pokazali svoj pogum. Deželni zbor je 6. junija 1983 sprejel resolucijo, v kateri je film soglasno obsodil. O svobodi umetnosti nobene besede.

Nadalje so deželni politiki očitali, da film škodi ugledu dežele in da ogroža mir. Reakcija deželnih politikov je že takrat bila milo rečeno otročja in nepotrebna. Da so se nakuhali brambrovci, hajmatdinst in nekateri medijski predstavniki, pa nikogar ni čudilo. To je pač bilo in je še danes del njihovega profila.

Tempora mutantur Res, časi se spreminjajo. Kdo bi si mislil, da bo to pohujšanje nekega dne doživelo celo čast odra. Film »Vas ob meji / Dorf an der Grenze« že zdavnaj

sodi v sam vrh avstrijskih cineastičnih uspehov, že dolgo je kulturni film.

Za oder je Bernd Liepold-Mosser predelal Pluchovo besedilo, pripravil je notice, ki jih je insceniral Alexander Kubelka. Mosser se je sicer ravnal po izvorniku, ni se ga pa držal kot pojanec plota. Tako mu je uspelo, da je v predstavo vnesel tudi zadnjih dvajset let, to je dobo, ki je bistveno spremenila podobo nekdanj tipičnih in klasičnih južnokoroških, slovenskih vasi.

Kot Ana, Hanjezeva žena, sodeluje v predstavi tudi Magda Kropiunig.

Vstopnice za premiero lahko naročite pri celovškem mestnem gledališču: tel: 0664 1617349, fax: 0664 55266-723, e-mail: s.zoltan@stadtheaterklagenfurt.at

Franc Wakounig

PRIREDITVE

ČETRTEK, 18. 10.

CELOVEC. Napoleonstadel – artemis generationentheater
19.00 Odrptje potujoče razstave
»Wege nach Ravensbrück«

CELOVEC. Musilova hiša
20.00 Literarno branje: Gert Jonke

PETEK, 19. 10.

TINJE, dom Sodalitas – Slov.
gospodarska zveza
17.00 Občni zbor

ROŽEK, galerija Rožek
18.00 Približevanje umetnosti z Janjo
Zikulnig

LJUBLJANA, v slov. Filharmoniji
19.00 Koncertna izveba Verdijeve
opere Othello. Prijave na tel.:
0463/516243

CELOVEC, Musilova hiša
19.30 Dvojezično branje »Abschied
von Abschieden«. Bere Izet Sarajlić

VELINJA VAS, gostilna Knaberle
– SPD Bilka

20.00 Bilčovska jesen.
Koncert skupine Mih group

ŠMIHEL, ljudska šola
20.00 S pesmijo v jesen. Nastopajo:
MePZ Gorotan, Gemischter Chor
Bleiburg, Tamburaški ansambel
Tamika, Oktet Suha in Oktet Vitis

SOBOTA, 20. 10

ŠENTJANŽ, k & k
17.00 Otroška ura »Filmi, branje in
pripovedi«

KOSTANJE, v cerkvi – SPD
Drabosnjak

19.00 Maša z Oktetom Suha, nato
družabno srečanje v
Drabosnjakovem domu

PLIBERK, Kulturni dom – SPD
Edinost

19.30 Multimedialna predstavitev
Libije Hanzija Weissa in Rudija
Benetika

VELINJA VAS, gostilna Knaberle
– SPD Bilka

20.00 Bilčovska jesen. Koncert »Sake
and the Voodoo Hanks«. Glasba
iz čarovniškega kotla

NEDELJA, 21. 10.

BILČOVŠ, v ljud. šoli – SPD Bilka
11.00 Bilčovska jesen. Lutkovna igra
»Stotisoč noga«. Gostuje starejša
lutkovna skupina KPD Šmihel

LOČE, gostilna Wrolich
14.00 Občni zbor Zveze slovenskih
izseljencev

PLIBERK, farna dvorana –
Društvo Kulturni dom

19.30 Gledališka predstava
»Instrukcija«. Nastopata
Magdalena Kropušin in
Aleksander Tolmaier

PONEDELJEK, 22. 10.

PLIBERK, v prostorih
Posojilnice-Bank

19.00 Otvoritev likovne razstave Heme
Hudl »Akrilne kompozicije«. Glasbeni
okvir: moški kvartet iz
Globasnice

TOREK, 23. 10.

DUNAJ, SZI (Seilerstätte 2, 1010)
18.00 Literarni večer »Slavko Grum«,
predstavitev knjige Marije
Mitrovič »Geschichte der slowen-
ischen Literatur. Von den
Anfängen bis zur Gegenwart« in
vernisaža del Karla Vouka
»Orbit, Totem, Zeichen«

Celovec, Musilova hiša
19.30 Branje »Wie die Tiere«. Bere
Wolf Haas

SREDA, 24. 10.

PLIBERK, farna dvorana – KIS.
Družinski referat KA

19.30 BSE: Ist die Epidemie zufällig
oder verursacht? Predavatelj:
veteriner dr. A. Rabitsch

ČETRTEK, 25. 10.

CELOVEC, Slovenska gimnazija
11.30 Odkritje spominskega kamna
Josefu Guttenbrunnerju. Sode-
luje gimnazijski zbor. Slavnostni
govornik: M. Guttenbrunner

ŽELEZNA KAPLA, farna dvorana
– SPD Zarja

19.00 Dober večer, sosed! Sodelujejo:
Mihgroup, Petzenquintett,
Orovan (folklorna skupina iz
Slovaške), MePZ Zarja

19.30 Dober večer, sosed!. Sodelujejo:
pevske skupine SPD Radiše,
mladinski zbor »Amici della
musica«, Kvartet trobent Slov.
glasbene šole.

BOROVLEJE, pri Cingelcu na Trati
– SPD Borovlje

20.00 Dober večer, sosed! Nastopa:
Kvartet Borovlje, Komorni zbor
SPD Borovlje, Ansambel Hans
Ogris, brat in sestra Andrejčič

PETEK, 26. 10.

RADIŠE, pred kulturnim domom
– SPD Radiše

9.00 Pohod po Radišah

OBIRSKO, pri Kovaču – SPD
Valentin Polanšek

3.00 Enodnevni društveni izlet v Inn-
bruck. Prijave tel.: 04238/8417

GLOBASNICA – občina Globasnica

11.00 Odrptje novega otroškega vrtca
PLEŠERKA, pri Habnerju – SPD
Zvezda

19.00 Srečanje v Hodišah. Ples, petje,
glasba s prijatelji iz Slovaške in
Koroške

DOBRLA VAS, kulturni dom –
SPD Srce

19.30 Dober večer, sosed! Nastopajo:
otroški zbor SPD Srce, MePZ
SPD Srce, Eberndorfer
Stiftsecho, Quintett Mölltal,
österreich. Kamaradschaftsbund
Rangersdorf, Bläsergruppe
Rangersdorf, Nataša Sienčnik in
Gerhard Kuschej

SOBOTA, 27. 10.

CELOVEC, Napoleonstadel –
artemis generationentheater

19.30 Plesni teatr »Out of memory«

PLIBERK, Kulturni dom
19.30 70. obletnica MoPZ Foltej
Hartmann in predstavitev CD
»Pevci smo koroški mi«. Sod.:
MoPZ F. Hartmann, MoPZ Kralj
Matjaž, MePZ Podjuna

ŠMIHEL, farna dvorana – KPD
Šmihel

20.00 Klasični koncert godalnega kvar-
teta Enzo Fabiani iz Ljubljane

SREDA, 31. 10.

ŽITARA VAS, na pokopališču – ZKP

14.00 Spominska svečanost

PLIBERK, farna dvorana – KIS,
Kat. akcija

19.30 Je mogoče kmetijstvo indu-
strializirati? Predava DI Hanzl
Mikl

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 12.10. ■ 18.00 Zrcalo kultura: Kongres
narodne skupnosti 18.45 Poročila 19.00
Proud to be loud 20.00 BBC News 20.06
Teen Beat Attack 22.00 Rdeči Boogie /
glasbeni magazin 23.00 Glasba 24.00 So-
undtrack tedna: Brother 01.00 Zrcalo
kultura (pon.) 02.00 Glasba – jazz/world
05.45 Na današnji dan

SO 13.10. ■ 18.00 Campus 18.45 Poročila
19.00 Special: Pustolovščina vzgoje:
Strafe 20.00 BBC News 20.06 Yugo-Rock
23.00 Siesta 01.00 Glasba – jazz/world
05.45 Na današnji dan

NE 14.10. ■ 18.00 Nedelja drugače 18.45
Poročila 19.00 Music for the Masses /
glasbeni magazin 21.00 The Rest of the
Day 22.00 For Those About to Rock 24.00
Glasba – jazz/world 01.00 Nedelja dru-
gače (pon.) 02.00 Glasba – jazz/world
05.45 Na današnji dan

PO 15.10. ■ 18.00 Zdrava ura: Dr. Inzko
18.45 Poročila 19.00 Ta mera/ ženski ma-
gazin 20.00 BBC News 20.06 Topel veter v
Koroški eter 21.00 Take the Jazz Train
23.00 Context XXI 24.00 Forum: Symposi-
on »Reisen«: Dr. Erhard Busek 01.30 Glas-
ba – jazz/world 05.45 Na današnji dan

TO 16.10. ■ 18.00 V pogovoru: Univ. Prof.
Dr. Bodenhöfer 18.45 Poročila 19.00 Kak-
ko! 20.00 BBC News 20.06 Noche Latina
21.00 Campus (pon.) 22.00 Special
(pon.): Pustolovščina vzgoje: Strafe
23.00 Vešča/ Nachtfalter 00.30 Glasba
01.00 V pogovoru (pon.) 01.45 Glasba –
jazz/world 05.45 Na današnji dan

SR 17.10. ■ 18.00 Literarna kavarna: Jo-
sef Winkler »Natura morta« / branje
18.45 Poročila 19.00 Voz Latina 20.00
BBC News 20.06 Ruff Radio/ Hip Hop
22.00 Mad Force/ Hip Hop 00.00 Glasba
– jazz/world 05.45 Na današnji dan

ČE 18.10. ■ 18.00 Po Koroškem: Protj na-
silju v družini 18.45 Poročila 19.00
Yesterday & Today 20.00 BBC News
20.06 Freak Show 21.00 Izven zakona
22.00 Ta mera (pon.) 23.00 Literarna ka-
varna (pon.): Josef Winkler »Natura mor-
ta«/branje 24.00 Glasba – jazz/world
01.00 Po Koroškem (pon.) 01.45 Glasba –
jazz/world 05.45 Na današnji dan

**PRAZNUJEJO! Maks Haf-
ner** v Klopcah pri Škofičah –
80. rojstni dan; **Jozej Butej**
iz Šmihela – 40. rojstni dan;
Fridl Butej iz Wolfsberga –
60. rojstni dan; **Antonija**
Podgornik iz Apač – 87. ro-
jstni dan; **dr. Erik Prunč** iz
Gradca – 60. rojstni dan; **Terezija**
Schöffmann z Moščenice – rojstni dan
in god; **Albin in Maria Traunik** iz Sel
– zlato poroko; **Mici in Kristl Jug** z
Borovnice v Selah – rojstni dan; **Karl**
Jenič z Letine – 75. rojstni dan; **Lenci**
Novak z Obirskega – rojstni dan; **Tere-
zija Kanauf** iz Globasnice – 89. rojstni
dan; **Uršula Markovič** iz Vinogradov –
rojstni dan; **Peter Setz** iz Gorič – rojstni
dan; **Marija Kraut** z Bistrice – rojstni
dan; **Marta Tomitz** z Repelj – rojstni

**SLOVENSKI
VESTNIK**

čestita

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletext 299

ČE 18. 10. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PE 19. 10. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 20. 10. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi, ...

NE 21. 10. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška /
Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena m.

PO 22. 10. ■ 18.10 Kratki stik

TO 23. 10. ■ 18.00 Otroški spored

SR 24. 10. ■ 18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerni spored

RADIO DVA – 105,5

DNEVNI SPORED OD PONEDELJKA DO PETKA:

6.00 Dobro jutro 9.00 Sol in poper 12.07
Zurnal, nato glasba 3 krat 3 13.00 Klub
Radio dva 15.00 Lepa ura 17.17 Zurnal
17.30 Naša pesem

Ob vsaki polni uri poročila ORF v nem-
škem jeziku, ob vsakih pol ure – poročila
Radia dva v slovenščini

SO ■ 6.00 Glasba (zborovska, narodnoza-
bavna) 7.00 Domača budilka 8.30 Otroški
vrtljak 9.00 Sobotno dopoldne 12.00
glasbena 3 krat 3 13.00 Evropa v enem
tednu 13.23 glasba 14.00 Slovenske po-
pevke 15.00 Farant

NE ■ 6.00 Glasba (zborovska, narodnoza-
bavna) 7.00 Domača budilka 8.30 Zajtrk s
profilom 10.00 Zimzelene melodije 10.30
Svetopisemske zgodbe 11.00 Iz zlate
dvorane 12.00 glasbena 3 krat 3 13.00
Radio dva v zrcalu 15.30 narodnozabavna
in zborovska glasba 16.00 Vikend

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 21. 10. ■ 13.30 ORF 2 • Dela pri
kulturnem domu SPD Drabosnjak na
Kostanjah so končana – odslej bo muzej
s kmečkim orodjem redno odprt. • Zače-
tek prvenstva v košarki: Ognjeni krst za
člansko moštvo »KOŠ«. • Vrhunska tekma
v zahodni podlgi med vodečima ekipa-
ma: DSG Borovlje gosti podružnico Bad
Bleiberg. • Rudi Benetik in njegova um-
etnost: Ventil v askezi.

PO 22. 10. ■ 3.00 ORF2 4.15 TV SLO1 (Pon.)

ORF-teletextu, stran 299.

Internet: <http://volksgruppen.orf.at>

dan; **Günter Glawar** iz
Nonče vasi – rojstni dan;
Alolf Steinbuch iz Doba –
rojstni dan; **Kristina Pavše**
iz Dobrle vasi – rojstni dan;
Milka Blažej s Suhe pri
Šmihelu – 75. rojstni dan;
Uršula Krištof iz Vidre vasi
– rojstni dan; **Brigita Petjak** iz Štebna –
rojstni dan; **Hilda Snedec** s Ponikve –
rojstni dan; **Hubert Ogris** iz Trebelj –
70. rojstni dan; **Elizabeta Dobnik** z
Doba – rojstni dan; **Milan Piko** iz Vidre
vasi – rojstni dan; **Andrej Wakounig** z
Dvora – rojstni dan; **mag. Bertl Wuttej**
iz Celovca – okrogli rojstni dan.

Za posredovanje imen slavljencev in
slavljencev se zahvaljujemo predvsem
slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!

Oglas – Zdravnica v Beljaku
dr. Brigitte Einspieler-Urban

išče pomočnico v očesni ordinaciji

Pričakovanja: veselje do dela z ljudmi,
fleksibilnost, organizacijske sposobnosti,
znanje dela na računalniku, vestno in za-
nesljivo delo ter poklicne izkušnje.

Svojo prošnjo s kratkim življenjepisom
pošljite na naslov:

Dr. Brigitte Einspieler-Urban. Goriče/Gorit-
schach 61, 9133 Miklavčevo/Miklauthhof

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim
poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev
za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA

Sonja Wakounig (-50)
E-mail: sonja.wakounig@slo.at

Tajništvo Urška Brumnik (-14)

Naročniška služba Milka Kokot (-40)

Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA

tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

SLOVENJ GRADEC

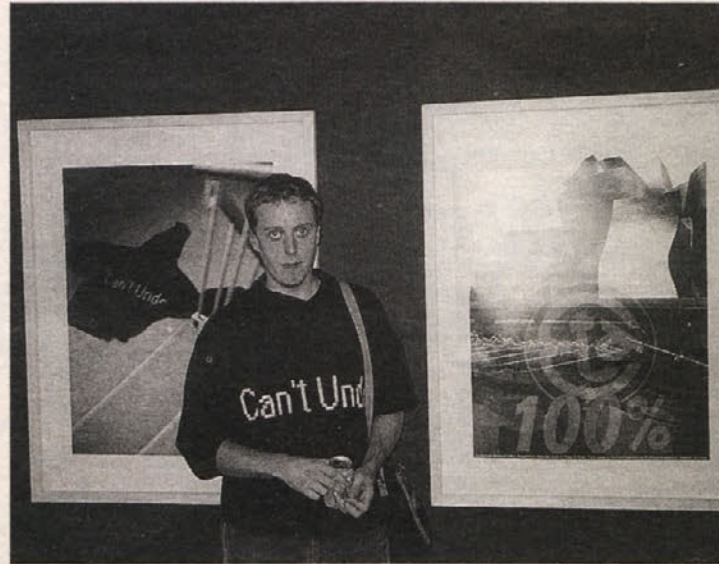
Umetniška razstava: terorizem

V Galeriji likovnih umetnosti Slovenj Gradec so nedavno odprli prvega od osmih delov razstave iz cikla Diskontinuitete v času, z naslovom Terorizem. Pri tem ne gre le za odziv na septembrsko tragedijo v ZDA,

saj je celoten projekt nastajal vse leto, je pojasnil kustus Jernej Kožar, ki meni, naj umetniki, ki vidijo in informacije beležijo ter jih posredujejo nam in našim naslednikom, s svojimi umetninami (s sporočilom!)

»spregovorijo o zgodovini in posebej o njenih razpokah«. Pet umetnikov je oblikovalo multimedijško in likovno postavitev na temo terorizma. Film J. Grimmonpreza Dial history iz leta 1997 »popelje gledalca na pot medijskih zapisov ugrabitev letal in drugih terorističnih dejanj«, ter pokaže kako »mednarodni terorizem in katastrofe iz vsega sveta prek TV ekrana osvajajo naše dnevne sobe«. Interaktivna instalacija (Teror=dekor II:ARMD) Žige Kariža povezuje umetnika in terorista, s tem, da umetnik uporablja simbole in ima posreden vpliv. Miha Štrukelj je podloge za olja na platnu vzel iz interneta (Natovi zračni napadi na Beograd) in iz računalniške igrice (Natov poseg v Iraku) ter s tem zabrisal mejo med njima. Zvočno vizualna postavitev Saše Vrabiča vsebuje plakata, ki govorita o baskovski separatistični in teroristični skupini Eta in drugi o septembrskem napadu v ZDA, ki mu je dodan nezmontiran posnetek CNN, z romantično glasbo v ozadju; avtor skuša postaviti zrcalo dogajanja. Razstavlja tudi Marko Peljhan. Svoja razmišljanja o terorizmu kot družbenem pojavu so poleg kustusa Jerneja Kožarja, ki podaja sociološko analizo problema, v priloženi knjižici dodali tudi avtorji sami. Razstava bo odprta ves oktober.

S. Š.

Sašo Vrabič pred svojim plakatom

RAVNE NA KOROŠKEM

Pomnik ustanovitvi odbora OF

Navrški Vrh nad Ravnami in Navršnikova kmetija sta v času NOB zaradi bujnih gozdov bili kraj organiziranja in delovanja odpora. Tu so 1958 leta postavili pomnik prvemu ustanovljenemu odboru Osvobodilne fronte za to območje z napisom: OF -12. oktobra 1942 so ravenski vžgali tukaj borbe kres in les jim bil je brat, avtorja dr. Franca Sušnika. Mesto Ravne na Koroškem ima v spomin na ta dogodek svoj praznik in pred leti so to praznovali tudi praznik dela, 1. maj.

Ohranili pa so spominski pohod članov borčevske organizacije, ko se pridružijo člani iz bližnjih Kotelj, od koder je bil pobudnik in prvi sekretar odbora OF, Beno Kotnik s kmetije Lubas. Pohodnikom je pri pomniku govorila njegova hči, partizanska aktivistka Lojzka Pavlin Cvetka. Predstavila je vlogo Navršnikove kmetije s partizanskim imenom »pri Šmornu«, ki je nudila varno zatočišče. Obudila je dogodke, vzpodbujene z okupatorjevim terorjem: po

obisku odposlanca OF Dušana Kvedra Tomaža v septembru 1941 pri Lubasu, so v popolni tajnosti potekali sestanki in širjenje ideje odpora ter pridobivanje somišljenikov predvsem med delavci železarne. Dozoreli so pogoji in ustanovili so šestčlanski odbor OF, ki je usahnil že naslednje leto (izpostavljenost, zapiranje članov). Ustanovili pa so ga v sosednjih Brdinjah, predsednik je bil Kuharjev Anza. Pavlinova je sklenila z mislijo, da je potrebno spominjanje dogodkov, ki so privedli do osvoboditve, da bodo mladi ob številnih napolcevanjih imeli spoštljiv odnos do sodelujočih v odporu.

Slavnostni govornik na osrednjem prireditvenem prostoru krajevnega praznika, kjer so pohodniki sklenili pot, prof. Janez Mrdavšič, pa je med drugim poudaril, da je Slovencem grozil genocid, poznavanje zgodovine pa je nujno za ohranitev jezika in narodove samobitnosti v prihodnje.

S. Š.

Pohod članov borčevskih organizacij k spomeniku OF

Pismi bralcev

»VOLKSGRUPPENBÜRO ZULETZT ZUM ÜBERSETZUNGSBÜRO VERKOMMEN«

(Kl. Zeitung, Polit-intern vom 12. Oktober 2001)

(Opomba uredništva: Pismo, ki ga je napisala dr. Marija Novak-Trampusch, je v nemščini, ker je bilo napisano kot odgovor v Kleine Zeitung)

Diese öffentliche Herabwürdigung der Leistungen des Volksgruppenbüros (VGB) wird schon seit ich 1994 die Leitung des VGB übernommen habe seitens eines Teiles der Volksgruppenpolitiker - davon mehrmals im Naß Tednik, der Wochenzeitung des Rates der Kärntner Slowenen - systematisch vorgenommen.

Dem Herrn Kollegen Mag. Vladimir Smrtnik ist als interemistischem Leiter des VGB von Mitte 1996 bis August 1997 die Dienstanweisung des Büros, wonach eine seiner Aufgaben die Übersetzungs- und Dolmetschtätigkeit ist, sicher bekannt. Bekannt muß ihm als Juristen auch sein, dass das Volksgruppenbüro eine Unterabteilung der Landesamtsdirektion, also eine Einrichtung des Landes Kärnten für die Angelegenheiten der Volksgruppe und nicht ein unabhängiges Büro der Volksgruppe ist. Solange es in diesem Rahmen organisiert und nicht durch ein Landesverfassungsgesetz weisungsfrei gestellt ist, werden

DRAVOGRAD

Pesem v jeseni

Društvo upokojencev Dravograd je na sončno, jesensko soboto, 13. septembra, priredilo 1. srečanje pevskih zborov društev upokojencev Koroške in Šaleške doline.

S po dvema pesmima se je v dvorani OŠ Neznanih talcev Dravograd predstavilo kar dvestopetdeset pevčev in pevcev iz dvanajstih zborov društev upokojencev: MPZ VIHARNIK Mežica, ŽPZ KLASJE Muta, MPZ Velenje, MePZ Vinska gora, ŽePZ KOROŠICE Ravne na Koroškem, MPZ Prevalje, ŽePZ JELKA Slovenj Gradec, MPZ Ravne na Koroškem, MePZ Prevalje, ŽePZ Velenje, MPZ Dravograd, MePZ Šoštanj, nonet CVETJE V JESENI Vuzenica, oktet Konovo in pevška skupina GORNJA Mežica. Prepevali so slovenske narodne, ljudske in umetne pesmi številnih skladateljev, med njimi Ipvca, Bučarja, Kramolca, Cigana in Leskovarja, ki se je prireditve tudi udeležil. Srečanje so popestrili harmonikarji skupine Diatonik iz Dravograda. Ob zaključku je po dvorani zadonela še pesem vseh nastopajočih: »Rož, Podjuna, Zilja«, ki je tako v pevcih kot obiskovalcih obudila pripadnost Koroški.

Organizatorji so pevcem in njihovim zborovodjem podelili priznanja v zahvalo za sodelovanje, ki naj bi odslej bilo tradicionalno.

Špela Šavc

dessen Bedienstete weiterhin weisungsgebunden sein.

Auch der erste Leiter des VGB (1990 bis 1994), Herr Dr. Paul Apovnik, hat sehr viel seiner (Dienst)Zeit dem wichtigen Gebiet des Übersetzens und Dolmetschens gewidmet und mit dem damals fertiggestellten ersten Teil seines ausgezeichneten Wörterbuches der slowenischen Rechts- und Wirtschaftssprache wirkliche Pionierarbeit geleistet. Das VGB und vor dessen Einrichtung die von Dr. Apovnik im Rahmen der Kulturabteilung geleitete Anlaufstelle, wird nämlich von all jenen Behörden und Dienststellen des Landes (in der Praxis auch von den Gemeinden), vor denen Slowenisch als Amtssprache zugelassen ist und die keine sprachlich kompetenten Bediensteten haben, in Anspruch genommen. Dies nützt vor allem jenen Personen, die Slowenisch in Ämtern verwenden wollen und auch Erledigungen in einem unvernünftigen Slowenisch erwarten. Im rechtlichen Sinn sind die Schriftstücke (Bescheide) nicht nur Übersetzungen, sondern Ausfertigungen desselben Rechtsaktes, daher kommen erst beiden Ausfertigungen gemeinsam Rechtswirkungen zu. Solange es in den betreffenden Ämtern und Behörden kein sprachlich qualifiziertes Personal gibt, ist gerade die Übersetzungs- und Dolmetschtätigkeit - vor allem hinsichtlich des Sprachniveaus und der spezifischen Rechtssprache - neben anderen vertrauensbildenden Tätigkeiten sowie

SLOVENSKI ŠPORTNI PABERKI

Mariborčani

premagani v Kopru

V derbiju so nogometaši Kopra pred skoraj 4000 gledalci visoko, s 3 : 0, premagali petkratne državne prvake iz Maribora, vodilno Primorje pa je v Novi Gorici le remiziralo. Včeraj (v sredo) so odigrali slovenski prvotligaši že tekme 12. igralnega dne, najbolj zanimivo pa je bilo v Šmartnem, kjer je gostoval Koper, in v Murški Soboti, kjer je Mura gostila Primorje.

Rezultati 11. igralnega dne slovenske nogometne Si. mobil lige: Olimpija - Rudar Velenje 1 : 0, Koper - Maribor 3 : 0, Šmartno - Publikum Celje 1 : 1, Triglav Kranj - Korotan Prevalje 2 : 0, HIT Gorica - Primorje Ajdovščina 0 : 0, Mura - Domžale 3 : 1;

Vrstni red: Primorje 26 točk, Koper in Maribor po 22, Olimpija 18, Šmartno in Mura po 16, Rudar 15, Publikum 13, Triglav 11, Korotan 9, HIT Gorica 7 in Domžale 6.

Košarka: Ljubljanski derbi Olimpiji

Rezultati 3. igralnega dne košarkarske Goodyer lige: Bosna Sarajevo - Krka Novo mesto 64 : 73, Olimpija - Slovan 92 : 78, Split - Cibona Zagreb 70 : 78, Zadar - Reka 98 : 78, Sloboda Tuzla - Široki 81 : 76, Pivovarna Laško - Budućnost Podgorica 89 : 92;

Vrstni red: Zadar, Cibona in Olimpija po 6 točk, Sloboda, Pivovarna Laško in Budućnost po 5, Široki, Krka in Split po 4, Reka, Bosna in Slovan po 3. D. T.

des Bürgerservices in der slowenischen Sprache, eine sehr wichtige und verantwortungsvolle Aufgabe des Volksgruppenbüros.

Dr. Maria Novak-Trampusch, Leiterin des Volksgruppenbüros (dzt. in Mutterschaftskarenz)

K IZJAVI OBEH PREDSEDNIKOV OB 10. OKTOBRU

Izjava obeh predsednikov k 10. oktobru je izpadla v prav sociološkem tonu, tako da zaradi boljšega razumevanja ostanimo v tej dikciji:

Izjava obeh predsednikov v njenem duktusu denotira fobičen odnos do kritičnega diskurza napram diskriminatoričnim izvajanjem deželnega glavarja, pri čemer je naraščajoča dinamika tega odnosa recipročna s Haiderjevimi insultacijami, tako da lahko govorimo o inferiornem odnosu obeh predsednikov do deželnega glavarja, kot da bi se bala očitkov insubordinacije.

O integralnem zastopstvu interesov minoritete tako ni možno govoriti, saj se navzlic takšnih insubstancialnih izjav širijo očitki, da nekondicionalna politika dialoga sloni na nepravilni dedukciji pozitivnih sprememb manjšinske politike in bi že zdavnaj bili potrebni adekvatnejši pristopi do tega vprašanja. Po domače rečeno: Zakaj imata naša dva predsednika tako štrihano polne hlače, da na Haiderjeve napade reagirata klavrno, da se Bog usmili?

Mag. Rudi Vouk, Dobrla vas

Ob pravljicnem jesenskem vremenu je bila preteklo soboto v športnem centru v Vidri vasi zaključna prireditev 2. Super-trim sedmerboja južnokoroških vasi. Zadnji tekmovalni dan je bil popolnoma v znamenju lahke atletike, dnevno zmago pa so tokrat odnesli Pliberčani. Res škoda, da sta bili odsotni ekipi iz Bilčovsa in Loč. Okrog 150 atletov in atle-

VIDRA VAS / 2. SUPER TRIM

Super finale južnokoroškega sedmerboja

rezultate, podpredsednik SŠZ Danilo Prušnik pa je zmagovalcem in zmagovalkam podelil lepe nagrade in se prisrčno zahvalil pri vseh društvih za sodelovanje in izvedbo tekmovanj.

Prehodni pokal je ponovno

Rezultati po posameznih panogah:

Moški – sprint-tek na hrib in dol (50 m): 1. Günther Kaiser (Zahomc) 14,30 sekund, 2. Alex Novak (Pliberk) 15,85, 3. Gottfried Osojnik (Železna Kapla) 16,00; – **suvanje krogle (7,25 kg):** 1. Hanzi Smrtnik (Železna Kapla) 9,77 m, 2. Matthias Visotschnig (Pliberk) 8,99, 3. Günther Kaiser (Zahomc) 8,37; **obe disciplini skupno:** 1. Günther Kaiser (Zahomc) 160 točk, 2. Hanzi Smrtnik (Železna Kapla) 140, 3. Alex Novak (Pliberk) 105, 4. Gottfried Osojnik (Železna Kapla) 82, 5. Matthias Visotschnig (Pliberk) 80.

Ženske – cross-tek (2000 m): 1. Tanja Drage (Zahomc) 8:29 minut, 2. Anni Schoitsch (Zahomc) 8:38, 3. Tamara Kulmesch (Šentprimož) 8:43, 4. Katarina Pasterk (Železna Kapla) 8:45, 5. Barbara Mistelbauer (Šentprimož) 8:58.

Fantje – nogometni slalom (50 m): 1. Christian Dlopst (Pliberk) 20:52 sekund, 2. Dominik Schwickert (Pliberk) 21,90, 3. Miro Wakounig (Šentprimož) 21,94; **skok v daljino:** 1. Martin Breitfuss (Pliberk) 4:32 metrov, 2. Marija Smrtnik (Železna Kapla) 4,25, 3. Patrick Schwickert

(Pliberk) 4,20;

obe disciplini skupno: 1. Martin Breitfuss (Pliberk) 130 točk, 2. Christian Dlopst (Pliberk) 123, 3. Marija Smrtnik (Železna Kapla) 102, 4. Dominik Schwickert (Pliberk) 88, 5. Pa-

skok v daljino: 1. Rosamaria Hobel (Pliberk) 4,05 metrov, 2. Laura Pajed (Železna Kapla) 4,00, 3. Anja Smrtnik (Železna Kapla) 3,80; **obe disciplini skupno:** 1. Laura Pajed (Železna Kapla) 160 točk, 2. Rosamaria Hobel (Pliberk) 122, 3. Jennifer Podgornik (Pliberk) 120, 4. Tanita Blažej (Šentprimož) 84, 5. Anja Smrtnik (Železna Kapla) 75.

Štafeta vasi (dekle, fant, ženska, moški) 4 x 250 metrov: 1. Železna Kapla (Katja Smrtnik, Mike Sinniah, Laura Pajed, Max Micheuz) 2:38,75 minut, 2. Pliberk (Jennifer Podgornik, Patrick Schwickert, Nadja Dlopst, Matthias Visotschnig) 2:40,47, 3. Zahomc (Magdalena Druml, Lukas Wallner, Tanja Drage, Günther Kaiser) 2:42,75, 4. Sele (Silke Uznik, Christian Ogris, Nadine Do-

trick Schwickert (Pliberk) 84, 5. Šentprimož (Tanita Blažej, Miro Wakounig, Barbara Mistelbauer, Michael Mistelbauer) 2:52,34.

Menjava pri napetem štafetnem teku in ekipa iz Železne Kaple je bila najhitrejša

tinj se je pomerilo v sedmih disciplinah – sprint, tek čez hrib, suvanje krogle, cross tek, nogometni slalom, skok v daljavo, tek na 50 m in štafeta vasi. Vodja odlično pripravljenega tekmovanja pa je bil izkušeni športni učitelj in trener Robert Kropiunik iz Celovca ob pomoči športnega društva Pliberk. Po napetih tekmovanjih je tajnik SŠZ Ivan Lukan razglasil

osvojila ekipa iz Železne Kaple pod vodstvom Miha Traunika.

Predstavniki glavnega organizatorja sedmerboja SŠZ so povedali, da bodo tudi prihodnje leto izvedli Super trim v nekoliko spremenjeni obliki. Posamezna društva so že dali predloge, o končni obliki pa bodo še potekali pogovori s predstavniki posameznih društev. M. Š.

Laura Pajed (Železna Kapla) se je pognala štiri metre v daljino in osvojila drugo mesto Foto: Stukelj

vjak, Igor Roblek) 2:44,86, 5. Šentprimož (Tanita Blažej, Miro Wakounig, Barbara Mistelbauer, Michael Mistelbauer) 2:52,34.

ODBOJKA

Dobljani hitijo od zmage do zmage

Prvo srečanje v evropski Interligi predpreteklo sredo, je bila prava poslastica za ljubitelje odbojke. Dobljani so gostili slovaškega mojstra Dubava in ga v skoraj dveurni, izredno napeti in borbeni tekmi tesno, vendar nadvse zaslužno premagali s 3 : 2. Prvi niz so domačini dobili nepričakovano s 25 : 22. Kljub poškodbni na glavi, ki jo je utrpel Saša Durić pri prometni nesreči v Zagrebu, pa je prav on veliko prispeval k senzacionalni zmagi. V drugem in tretjem nizu so gostje z dobrim servisom in premišljeno igro vodili z 2 : 1 (23- / 12-). Sodnika pa sta z dvomljivimi odločitvami spravila Dobljane popolnoma iz tira, morala je

Ranjeni Saša Durić je veliko prispeval k zmagi proti Dubavi s Slovaške Foto: Stukelj

bila na tleh. V četrtem nizu so se domačini proti vsem prič-

kovanjem in ob bodrilni podpori navdušenih navijačev le opomogli in z junaško borbo, motivacijo in lepo igro izenačili na 2 : 2 (-15). Odločilni peti niz pa je bil napet kot lok. Dobljani so vodili in z izredno spretno in koncentrirano igro zmagali gladko s 15 : 10. Veselje v kulturnem domu je bilo nepopisno, gostje s Slovaške pa so s sklonjenimi glavami morali sprejeti poraz. Celotnemu moštvu SK Aich/Dob velja zahvala za izreden nastop.

V nedeljo so Dobljani na domačih tleh nadaljevali s serijo zmag. V tretjem srečanju avstrijskega prvenstva so premagali ekipo iz Döblinga s 3 : 0. SK Aich/Dob si sedaj prvo mesto na lestvici deli z ekipo iz Salzburga.

Dob II je podlegel moštvu iz Weiza z 2 : 3. M. Š.

ŠAH / PODLIGA

Dvoboj Trg I – SSZ/Zveza Bank I (4 : 4) gre v podaljšek

Razburljiv razplet za slovenske klube v drugem krogu ekipnega šahovskega prvenstva 2001/2002 v koroški podligi. Ekipa Slovenske športne zveze/Zveza Bank I je v gosteh igrala 4 : 4 proti Trgu, toda dvoboj sledi podaljšek: SŠZ je namreč vložila protest pri koroški šahovski zvezi (KSV) proti rezultatu na 6. deski (1 : 0 za Trg) in tudi ekipnemu rezultatu, saj je igralec Trga večkrat zapustil igralni lokal, kar pa je po pra-

vilniku KSV in mednarodne šahovske zveze (FIDE) prepovedano! Dokončen rezultat dvoboja bo torej znan šele po odločitvi na zeleni mizi.

Novinec SŠK »Obir« Železna Kapla I pa je po prepričljivi zmagi v prvem krogu (5 : 3 proti SK Feistritz-Paternion I) tokrat razočaral in izgubil proti drugi ekipi WAC s 3 : 5. Odločilen za tokratni neuspeh Kapelčanov je bil poraz Jokoviča, a tudi Justin Polanšek je zašel v krizo. I. L.

ŠAHOVSKI OREH št. 175

Silvo Kovač

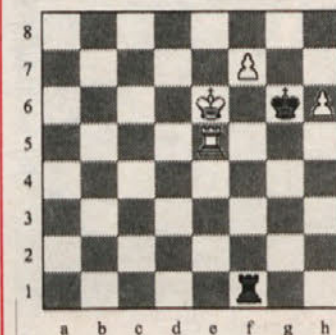
A. Ivanov – Vitoliš / SZ 1979

V številnih partijah se podobne trdnjavske končnice z a in c, oziroma f in h kmetom končajo z remijem. Malo nepravilno, boste rekli! Toda v nastali končnici beli, ki je

na potezi, ne dovoli nobenega presenečenja in črna ga kar hitro prisili k predaji. Poiščite tudi vi najkrajšo pot do zmage belega!

Rešitev št. 174

Pred odločilnim razpletom na polju f7 beli odigra potezo 1.b5! in si po 1...ab5 ustvari močnega prostega kmeta na a-liniji, ki nastane po žrtvi dame 2.Df7:+! Tf7: 3.Tf7: Črni sedaj nima dobre izbire: a) 3...Dc6 4.Tc7+; b) 3...Df7: 4.Lf7:+ Kf7: 5.a6 s prednostjo belega. V partiji je sledilo: 3...Sf2+ 4.Kg1 in črni se je vdal!

KOROŠKA LIGA

SAK na najboljši poti nazaj v regionalno ligo

Važna zmaga za SAK na poti do svojega sezonskega cilja. Ekipa iz Brež se je morala vdati slovenskim atletom kar z 0 : 3! V prvem polčasu so domačini morali že pripoznati bolj prefinjeno igro SAK, ki pa je šele v drugi polovici poskrbel tudi za točkovni izkupiček. Danny

Roy (63.) in Matthias Zimmerling (71.) sta s svojima zadetkoma odločila tekmo, rezultat povišal pa je v 80. minuti proti svoji nekdanji ekipi še Wolfgang Wachernig.

Ker pa je najnevarnejši zasledovalec Lendorf pri St. Michaelu/L. z remijem 0 : 0 oddal dve točki, SAK sedaj že vodi s tremi točkami prednosti (27 točk) pred Šentandražem in Lendorfom (po 24). Naslednjo tekmo bo ekipa Lojzeta Jagodiča odigrala v nedeljo, 21. oktobra ob 16.00 na domačem terenu proti enajsterici iz Nušdorfa.

KOLESARJENJE / LIZBONA

Hauptman bronasti

Slovenski kolesar Andrej Hauptman je minulo nedeljo s tretjim mestom v Lizboni dosegel najboljšo slovensko uvrstitev na svetovnih prvenstvih. Hauptman je v cestni vožnji na 254,1 kilometra dolgi progi v ciljnem sprintu zaostal le za Špancem Oscarjem Freirom Gomezom in Italijanom Paulom Bettinijem. Tadej Valjavec je prav tako prikolesaril v cilj v času zmagovalca, a je bil na koncu le 27. D. T.